

GŁOS WIELKOPOLSKI

Ukazuje się od 16 lutego 1945

Nr 270 (10 143)

Poznań, piątek 26 listopada 1976

Cena 50 gr
Wyd. AB

W Bukareszcie

Rozpoczęła się narada Doradczego Komitetu Politycznego Układu Warszawskiego

E. Gierek na czele delegacji polskiej

Wczoraj po południu w Bukareszcie rozpoczęła się narada Doradczego Komitetu Politycznego Państw — Stron Układu Warszawskiego.

W naradzie biorą udział delegacje: Ludowej Republiki Bułgarii na czele z I sekretarzem KC Bułgarskiej Partii Komunistycznej, przewodniczącym Rady Państwa LRB — Todorom Żiwkowem; Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej na czele z sekretarzem generalnym KC Komunistycznej Partii Czechosłowacji, prezydentem CSRS, Gustavem Husakiem; Niemieckiej Republiki Demokratycznej na czele z sekretarzem generalnym KC Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności, przewodniczącym Rady Państwa NRD, Erichem Honeckerem; Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na czele z I sekretarzem KC PZPR, Edwardem Gierkiem; Socjalistycznej Republiki Rumunii na czele z sekretarzem generalnym Rumuńskiej Partii Komunistycznej, prezydentem SRR, Nicolae Ceausescu; Węgierskiej Republiki Ludowej na czele z I sekretarzem KC Węgierskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej, Jano-

sem Kadarem, Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich na czele z sekretarzem generalnym KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, Leonidem Breżniewem.

Obrady otworzył sekretarz generalny RPK, prezydent SRR, Nicolae Ceausescu, który serdecznie powitał przybyłe do Bukaresztu delegacje.

Dzisiaj obrady będą kontynuowane.

Jak pisał komentator agencji TASS, każde z 14 poprzednich posiedzeń Doradczego Komitetu Politycznego Państw — Stron Układu Warszawskiego wniosło ważki wkład w obronę pokoju, bezpieczeństwa i zdobyci socjalizmu. W dokumentach uchwalonych wspólnie przez państwa Układu Warszawskiego znalazła wyraz ich zgodna z interesami wszystkich narodów, internacjonalistyczna polityka.

Komentator przypomina, iż układ o przyjaźni, współpra-

cy i pomocy wzajemnej, zawarty przez europejskie kraje socjalistyczne i nazwany później Układem Warszawskim, został podpisany w stolicy Polski, w maju 1955 r. Zawarcie układu było odpowiedzią na utworzenie w 1949 r. agresywnego Paktu Północnoatlantyckiego i na zagrażającą międzynarodowemu pokojowi i bezpieczeństwu działalności NATO. Opowiadając się za wyeliminowaniem tej groźby i stworzeniem systemu bezpieczeństwa zbiorowego w Europie — kontynuuje autor — państwa socjalistyczne niejednokrotnie wysuwały propozycje w sprawie jednoczesnego rozwiązania Układu Warszawskiego i NATO, bądź też — jako pierwszy krok w tym kierunku — rozwiązania ich organizacji wojskowych. Jednocześnie kraje socjalistyczne oświadczyły, że jak długo istnieje blok NATO i nie realizuje się efektywnych posunięć rozbrojeniowych, państwa Układu Warszawskiego będą wspólnie umacniać swą zdolność obronną.

Kraje socjalistyczne nie zgłaszają wobec nikogo ani roszczeń terytorialnych, ani żadnych innych. Pragną żyć w pokoju i współpracować ze wszystkimi, którzy gotowi są opierać swe stosunki z państwami socjalistycznymi na zasadach pokojowego współistnienia i nieingerowania w sprawy wewnętrzne. Kraje socjalistyczne opowiadają się za konsekwentną realizacją wszystkich postanowień Aktu Końcowego KBWE i liczą na to, że podobne stanowisko zajmą wszyscy uczestnicy konferencji helsińskiej. Autor wyraża w zakończeniu komentarza przekonanie, że narada Doradczego Komitetu Politycznego w Bukareszcie przyczyni się do odsunięcia groźby wojny nuklearnej i utrwalenia pokoju. (PAP)

wadził na Kremlu rozmowy z prezydentem Wenezueli C. A. Perezem, przebywającym w Związku Radzieckim z wizytą oficjalną. W czasie rozmów rozpatrzono problemy związane z perspektywami rozwoju współpracy w wielu dziedzinach między obu krajami.

Obrady KP USA

W Nowym Jorku odbyło się plenum KC Komunistycznej Partii USA, poświęcone omówieniu wyników ostatniej kampanii wyborczej oraz udziału w niej komunistów. Przemówienie wygłosił sekretarz generalny KC KP USA Gus Hall, który stwierdził, że przyrost głosów oddanych na kandydatów KP USA oraz innych kandydatów niezależnych wykazał iż w Stanach Zjednoczonych istnieją obecnie warunki dla dalszego rozwoju działalności partii.

„Nysy” i „Żuki” dla Kraju Rad

PHZ „Polmozyt” podpisał kontrakt z radziecką Centralną Handlu Zagranicznego „Avtoeksport” na dostawę do ZSRR w 1977 r. samochodów dostawczych „Nysa” i „Żuk” oraz części zamiennych do tych samochodów na sumę 124 mln zł dew.

Uchwała parlamentu SFRJ

W Belgradzie rozpoczęła się sesja zgromadzenia SFRJ (parlamentu jugosłowiańskiego). W pra-

2 grudnia posiedzenie Sejmu

Prezydium Sejmu postanowiło zwołać posiedzenie Sejmu 2 grudnia 1976 r.

Posiedzenie rozpocznie się o godz. 16. Program posiedzenia przewiduje:

— sprawozdanie komisji mandatowo-regulaminowej w sprawie obsadzenia mandatów w okręgach wyborczych: nr 47 w Pile, nr 57 w Sieradzu oraz nr 65 w Toruniu;

— pierwsze czytanie projektów:

1. uchwały o pięcioletnim planie społeczno-gospodarczym na lata 1976—80 2. uchwały o narodowym planie społeczno-gospodarczym na rok 1977 3. ustawy budżetowej na rok 1977;

— rządowy program rozwoju usług i rzemiosła w roku 1977 i założenia do roku 1980; — zmiany w składzie osobowym komisji sejmowych.

W sprawie likwidacji broni chemicznej ONZ zatwierdziła projekt polskiej rezolucji

W środę Komitet Polityczny XXXI sesji Zgromadzenia Ogólnego NZ jednomyslnie zatwierdził projekt zgłoszonej z inicjatywy Polski rezolucji w sprawie usunięcia z arsenałów wszystkich państw broni chemicznej — jednego ze środków masowej zagłady. Projekt ten poparło 35 państw reprezentujących wszystkie rejony geograficzne świata.

Projekt potwierdza potrzebę szybkiego osiągnięcia porozumienia w sprawie skutecznego zakazu doskonalenia, produkcji i magazynowania wszystkich rodzajów broni chemicznej oraz w sprawie jej usunięcia z arsenałów wszystkich państw; wzywa ponownie wszystkie państwa do podjęcia w tym celu odpowiednich kroków; zwraca się do Komitetu Rozbrojeniowego w Genewie o kontynuowanie prac dotyczących broni chemicznych jako jednego z głównych tematów konferencji tego komitetu. PAP

W czwartek o godz. 4.59 naszego czasu w Związku Radzieckim wystrzelono automatyczną stację kosmiczną „Prognosz-5”, przeznaczoną do kontynuowania badań przestrzeni kosmicznej.

Wystrzelono „Prognosz-5”

Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) zakomunikowała, że zamierza przeznaczyć ponad 200 mln dolarów na realizację w 18 krajach rozwijających się projektów mających przyczynić się do zwiększenia produkcji rolnej.

Pomoc FAO

Przed trybunałem wojskowym w Lizbonie rozpoczął się w czwartek, po upływie dwu i pół lat od upadku reżimu faszystowskiego w Portugalii, pierwszy proces agenta PIDE (tajnej policji), A. Dominguesa. Stoi on pod zarzutem zamordowania z premedytacją rzeźbiarza J. D. Coelho, który reprezentował komunistyczne poglądy.

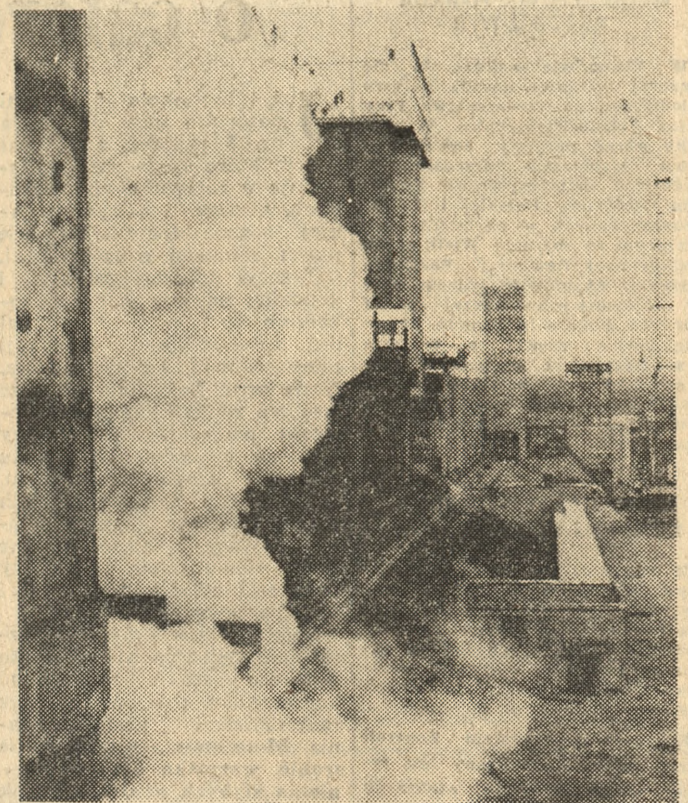
Proces agenta PIDE

W Paryżu i w Rabacie opublikowano w czwartek wspólny komunikat francusko-marokański, na zakończenie oficjalnej wizyty we Francji króla Maroka, Hasana II. Oba kraje opowiedziały się za „sprawiedliwym i trwałym” rozwiązaniem konfliktu bliskowschodniego.

29 bm. premiera „Trędowatej”

Od 29 bm. będzie można oglądać na ekranach kin w całym kraju film reż. J. Hoffmana „Trędowata” wg. powieści H. Mniszkówny.

Ze Zdzeszowic dla „Katowic”

Zakłady Koksownicze w Zdzeszowicach wznowiły się niedawno o kolejną, IX baterię, zbudowaną w skróconym cyklu 16 miesięcy. Nowa bateria wywarzać będzie rocznie 825 000 ton koksu oraz gaz. Oba produkty przeznaczone dla Huty „Katowice”. Powstawać tu będą także pewne ilości smoły, benzolu, siarczanu amonu i kwasu siarkowego. Na zdjęciu: fragmenty IX baterii koksowniczej w Zdzeszowicach. Fot. — CAF

NA POSIEDZENIU WOJEWÓDZKIEJ RADY PRZYJACIÓŁ HARCERSTWA ■ SPOTKANIE Z AKTYWEM SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM

H. Jabłoński w woj. wrocławskim

W Centralnej Szkole Instruktorów Związku Harcerstwa Polskiego w Oleśnicy odbyło się wczoraj plenarne posiedzenie wrocławskiej Wojewódzkiej Rady Przyjaciół Harcerstwa. W obradach uczestniczył przewodniczący Rady Państwa, przewodniczący Rady Głównej Przyjaciół Harcerstwa — Henryk Jabłoński.

Rady przyjaciół harcerstwa w woj. wrocławskim rozwijają bardzo różnorodną, pożyteczną działalność. Istnieją one obecnie w 38 gminach i miastach. Wrocławskie drużyny i szczeple ZHP korzystają z pomocy rad, m. in. w organizowaniu kampanii politycznych związanych z ważnymi wydarzeniami w życiu kraju, w przygotowaniu harcerskich akcji wypoczynku.

W dyskusji przedstawiono główne kierunki działania rad przyjaciół harcerstwa w woj. wrocławskim. Oceniono stan organizacji i metody pracy gminnych i miejskich rad.

Działalność rad przyjaciół harcerstwa w woj. wrocławskim stała się podstawą do przedyskutowania stanu organizacji i funkcjonowania ruchu przyjaciół harcerstwa w całym kraju. Obecnie drużyny i szczeple ZHP w miastach i gminach korzystają z pomocy 2.200

rad przyjaciół harcerstwa — nie wszędzie jednak ich działalność nabrała właściwego rozmachu, zbyt często ogranicza się ona do doradźczej pomocy.

Wskazując na te problemy H. Jabłoński podkreślił, że działalność miejskich i gminnych rad przyjaciół harcerstwa powinna być przedmiotem szczególnej uwagi rad wojewódzkich. Niezbędne jest także nawiązanie przez nie ściślejszej współpracy z działającymi w szkołach kołami przyjaciół harcerstwa. H. Jabłoński wysoko ocenił pracę działaczy WRPH województwa wrocławskiego zwracając uwagę, że ich doświadczenia powinny być szeroko upowszechnione.

Przewodniczący Rady Państwa zwrócił następnie w towarzystwie gospodarzy województwa Centralną Szkołę Instruktorów ZHP w Oleśnicy z zapoznał się z systemem kształcenia kadr wychowawców młodzieży. Spotkał się także z uczestnikami kursu instruktor-skiego.

Tego samego dnia H. Jabłoński spotkał się w gmachu KW PZPR we Wrocławiu z kierownictwem i aktywem społeczno-gospodarczym województwa. Podczas spotkania przewodniczący Rady Państwa odpowiedział na liczne pytania, omawiając najważniejsze problemy społeczno-gospodarcze kraju. (PAP)

Indie pragną zwiększać wymianę handlową z Polską

Indyjska misja przemysłowo-handlowa oznajmia po powrocie z Polski, że możliwości dalszego rozwoju współpracy gospodarczej i handlowej z Polską są ogromne i wezwala rząd indyjski, aby otworzył w Warszawie ośrodek informacyjny na wzór skutecznie działającego ośrodka Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, czynnego w Delhi od 1963 r.

PAP

Krajowa narada w Poznaniu

Kultura w kształtowaniu osobowości młodych

W Poznaniu zakończyły się wczoraj plenarne obrady Rady do spraw Wychowania poświęcone upowszechnianiu kultury wśród dzieci i młodzieży. Kuratorzy Oświaty i Wychowania oraz Dyrektorzy Wydziałów Kultury Urzędów Wojewódzkich z całego kraju dyskutowali nad modelem kulturalnej edukacji młodego pokolenia.

Przedstawione zostały doświadczenia i formy percepcji kultury przez młodzież w różnych województwach. Uczestnicy plenum interesowali się modelem upowszechniania kultury realizowanym w województwie poznańskim, z formami, którego mieli okazję się zapoznać w placówkach oświatowych.

Dyskusję podsumował zastępca kierownika Wydziału Nauki i Oświaty KC PZPR — Czesław Banach. Podkreślił on, że plenum dostarczyło wielu cennych informacji o formach, zamierzeniach i planach na przyszłość w zakresie kształtowania nawyków kulturalnych młodzieży. Następnie scharakteryzował model socjalistycznej kultury, zwracając uwagę, że do jej zadań należy kształtowanie wszechstronnej osobowości człowieka. Spełnienie tego zadania wymaga aktywnego uczestniczenia resortu oświaty i kultury, całego społeczeństwa.

Wszystkie materiały z VI Plenum Rady do spraw Wychowania zostaną opublikowane. Resort opracuje wnioski do tymczasowego upowszechniania kultury i sztuki wśród młodzieży oraz form zagospodarowywania czasu wolnego.

Minister oświaty i wychowania — Jerzy Kuberski zwrócił uwagę na konieczność współuczestnictwa w kulturze całego społeczeństwa. Wskazał na inicjatywy poznańskie

Jak zaznaczył, ich efekty stały się możliwe dzięki stworzeniu wspólnego frontu wychowawczego. (bg)

krótko

Sesja polsko-radziecka

W Krakowie zakończyły się trzy dniowe obrady XI sesji członków polsko-radzieckiej komisji historycznej PAN oraz jej odpowiednika w Akademii Nauk ZSRR. Była ona poświęcona polsko-rosyjskim związkom społecznym i kulturalnym w XIX i XX w.

Plenum ZG ZIW

W Warszawie na plenarnym posiedzeniu zebrał się wczoraj Zarząd Główny Związku Inwalidów Wojennych PRL. Tematem obrad jest ocena tegorocznej działalności Związku oraz nakreślenie zadań na najbliższy okres.

Rokowania wiedeńskie

W Wiedniu odbyło się kolejne posiedzenie plenarne uczestników rozmów w sprawie wzajemnej redukcji sił zbrojnych i zbrojeń w Europie środkowej.

Rozmowy ZSRR — Wenezuela

W czwartek przewodniczący Prezydium Rady Najwyższej ZSRR N. Podgorny oraz pierwszy zastępca przewodniczącego Rady Ministrów ZSRR K. Mazurow przepro-

W Warszawie zakończyła się wczoraj 2-dniowa narada aktywów młodzieżowego Towarzystwa Przyjaciół Polsko-Radzieckiej. W wyniku obrad przyjęty został program wspólnych przedsięwzięć Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej i TPRP, podejmowanych w okresie poprzedzającym 60 rocznicę Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. Za główne zadania pracy ideowo-wychowawczej wśród młodego pokolenia uznano dalsze pogłębianie wiedzy o tradycji i współczesności stosunków polsko-radzieckich, a także upowszechnianie doświadczeń obu krajów w budownictwie socjalizmu i komunizmu. (PAP)

KOMPUTEROWY SYSTEM KONTROLI RUCHU ŻALCÓ

W Kombinacie Górniczo-Hutniczym Miedzi w Lubinie odbyła się wczoraj I krajowa konferencja nt. komputerowego systemu kontroli ruchu żalugi, którym zainteresowane jest głównie górnictwo węgla, miedzi i rud innych metali.

Komputerowy system kontroli ruchu żalugi prowadzony jest tytułem próby w kilku większych zakładach przemysłowych kraju, w tym m. in. — od początku tego roku — w rejonie pola głównego Kopalni „Polkowice”. Zaawansowanie są prace nad skonstruowaniem aparatury tego typu krajowej produkcji. (PAP)

HODOWLA ZIEMNIAKA W POLSCE

Z udziałem czołowych specjalistów uprawy ziemniaka w Polsce odbywała się wczoraj w sali NOT w Poznaniu konferencja naukowo-techniczna, zorganizowana przez poznański Oddział Wojewódzki Stożaryszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Rolnictwa. Omawiano stan i perspektywy hodowli ziemniaka w Polsce (referat doc. dr. Edwarda Kapsy), znaczenie jakości sadzeniaków w podnoszeniu plonów (referat prof. dr. Kazimierza Piechowiaka).

Wygłoszono też referaty na temat agrotechnicznych metod podwyższania plonów ziemniaków, mechanizacji uprawy i zbioru oraz ochrony tej rośliny przed chorobami i szkodnikami. Ekonomiczne zagadnienia związane z uprawą ziemniaków w woj. poznańskim znalazły wyraz w wystąpieniu zastępcy dyrektora Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Skupu Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu mgr. inż. Bolesława Piechowiaka.

Sformułowane w dyskusji i referatach wnioski posłużą do ukierunkowania badań naukowych, przydadzą się również w praktycznej działalności administracji rolnej. (emp)

ROZSTRZYgniĘTO KONKURS NA EX LIBRIS

Rozstrzygnięto konkurs na ex libris, ogłoszony z okazji „Roku Bibliotek i Czytelnictwa” przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Wielkopolskie Towarzystwo Przyjaciół Książki i Zarząd Okręgowy Związku Polskich Artystów Plastyków w Poznaniu. Poziom nadesłanych prac — wpłynęło ich 44 — jest bardzo wysoki. Jury pod przewodnictwem artysty plastyka Krystyny Wróblewskiej z Krakowa, przyznało I nagrodę — Jerzemu Rybaczkiemu z Poznania, trzy II nagrody — otrzymali Andrzej Jędrzejowski z Poznania, Adam Młodziejowski z Krakowa i Jerzy Rybaczki. Dwie III nagrody — Ryszard Styrcz z Gdańska i Wojciech Jakubowski z Malborka. Dodatkowo jury wyróżniło prace Alfreda Aszkielewicz z Chodzieży i Janusza Karwackiego z Krakowa. Wkrótce zorganizowana zostanie po konkursowa wystawa prac w Bibliotece Raczyńskich wraz ze specjalnym folderem z reprodukcjami 8 nagrodzonych projektów. (thn)

Zachmurzenie duże z okresowymi większymi przejaśnieniami. Miejscami opady śniegu. Temperatura maksymalna od -2 stopni do +4 na wschodzie i na zachodzie i Wybrzeżu. Wiatry umiarkowane (5-8 m/s), porywiste z kierunków północno-zachodnich i zachodnich.

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Wojciech Nentwig.

Tygodnie, które zadecydują o całorocznych wynikach

Już tylko około 5 tygodni pozostało nam do końca br. 5 tygodni wyteżonej pracy, która ostatecznie zadecyduje o całorocznych wynikach, a zatem i o bazie, z jakiej rozpoczniemy realizację planu drugiego roku 5-latk.

Trzecia dekada listopada i grudnia na pewno nie są okresem sprzyjającym radykalnej intensyfikacji produkcji przemysłowej, budownictwa, transportu. Dają nam się przede wszystkim znaki kłopoty energetyczne, pociągające za sobą wyłączenie w godzinach szczytu szeregu odbiorców prądu, głównie energochłonnych przedsiębiorstw przemysłowych. Warunki atmosferyczne będą niewątpliwie pogłębiały trudności załóg budowlanych i transportowych.

Śpiętnienie wielu prac w ostatnich tygodniach roku nie powinno jednak przesłaniać konieczności działań na rzecz racjonalizacji gospodarowania. Musimy w tym czasie zrobić wszystko dla wzmocnienia słabych ogniw, dla zlikwidowania lub ograniczenia istniejących braków i niedomagań, dla wyrównania frontu produkcyjno-inwestycyjnego. Od tego zależy punkt wyjściowy do podjęcia zadań roku 1977.

Rezultaty, jakie uzyskamy do końca br., z jakimi dojdziemy do przełomu lat: 1976 — 1977, wywodzą się z wyników osiągniętych w minionych 10 miesiącach roku. Niezbędne więc jest nie tylko gruntowne ich przeanalizowanie we wszystkich zakładach i branżach, lecz również wypracowanie z tego odpowiednich wniosków doraźnych i długofalowych. Główny nacisk trzeba położyć na poprawę zaopatrzenia rynku i zwiększenie eksportu. Są to problemy nadal węzłowe i w pełni aktualne.

W pozostałym do końca br. okresie mamy dużą szansę wzbogacenia zaopatrzenia. Jak wiadomo, na sesjach KSR, które odbyły się we wszystkich przedsiębiorstwach, załogi podjęły uchwały o ponadplanowej w IV kwartale produkcji rynkowej i eksportowej. Powinno to zasilić nasze sklepy o wyroby łącznej wartości kilku miliardów zł, przy czym największy w tym udział miałyby przemysł spożywczy. Obecnie w setkach przedsiębiorstw realizuje się ponadto czyn związkowy. I tu także bezwzględny priorytet ma dodatkowa, potrzebna na rynku produkcja. Nie wolno nam tych inicjatyw zaprzeczać. Wszędzie muszą być stworzone warunki, sprzyjające sprawnemu wykonywaniu przyjętych zobowiązań.

To samo odnosi się do wysił-

ków, podejmowanych na rzecz zwiększenia eksportu, którego wielkość jest przecież podstawą bieżących i planowanych zakupów importowych: surowców i materiałów, niezbędnych urządzeń i dóbr konsumpcyjnych. Udział produkcji eksportowej sięga już co prawda około 13 procent, ale nie znajduje to jeszcze odpowiedniego odzwierciedlenia w efektach handlu zagranicznego. Dlatego właśnie zintensyfikowanie dostaw eksportowych, lepsze i aktywniejsze przygotowywanie kontraktów w handlu zagranicznym, udoskonalenie działającego w nim systemu ekonomiczno-finansowego — to bardzo ważne zadania na dziś i na jutro.

W tych ostatnich tygodniach roku szczególnie odpowiedzialna rola przypada transportowi, który musi przede wszystkim na czas wszystkie przeznaczone na rynek i eksport towary, surowce, materiały do produkcji.

W ocenie sytuacji po 10 miesiącach warto też zwrócić uwagę na dwa aspekty działalności inwestycyjnej. Zjawiskiem pozytywnym jest ustabilizowanie tempa wzrostu nakładów na poziomie zbliżającym się do wskaźników planu. Wzrost ten, sięgający 2 procent świadczy o „uspokojeniu” frontu inwestycyjnego i pożądanej koncentracji robót na obiektach końcowych. W realizacji programu rzeczowego notuje się natomiast pewne niedomagania. Na 60 planowanych do uruchomienia inwestycji szczególnie ważnych dla gospodarki, przekazano do użytku 54.

Opóźnienia występują także na niektórych innych budowlach: w energetyce, hutnictwie (poza Hutą „Katowice”), przemyśle materiałów budowlanych oraz w inwestycjach planu terenowego. Część tych zaległości, zwłaszcza w odniesieniu do budownictwa mieszkaniowego, można jeszcze zlikwidować.

Również, a może przede wszystkim w tej — inwestycyjnej dziedzinie, wyniki uzyskane na koniec roku i stan zaawansowania obiektów — wpłyną na korzystny zbilansowanie naszych potrzeb i możliwości w nadchodzącym 1977 r.

TADEUSZ SAPOCIŃSKI

Znaleziono zwłoki ponad 2000 osób

Katastrofalne skutki trzęsienia ziemi w Turcji

Tragiczny bilans gwałtownego trzęsienia ziemi, które nawiedziło w środę prowincję Van we wschodniej Turcji pogarsza się z godziny na godzinę. Trudno jest jeszcze ustalić dokładną liczbę ofiar śmiertelnych. Lokalne władze prowincji Van, położonej w pobliżu granicy irańskiej, szacują ją na ponad 3000. Dotychczas znaleziono zwłoki ponad 2000 osób. Wiele miasteczek i wsi zostało niemal startych z powierzchni ziemi.

Akcja ratunkowa jest utrudniona z powodu złych warunków atmosferycznych. W nocy ze środy na czwartek w okęgach nawiedzonych trzęsieniem spadł śnieg, co pogorszyło sytuację ludzi pozbawionych dachu nad głową. Spędzi li oni noc pod gołym niebem, podczas gdy temperatura spadła do minus 11 stopni Celsjusza. Większość wiosce prowincji, położonych w górach jest odciętych od reszty kraju. Na skutek wstrząsu tektonicznego zostały zasypane w wielu miejscach górskie drogi. Na miejscu te skierowano spychacze, które usiłują usunąć przeszkody.

Władze tureckie zmobilizowały służbę zdrowia. Do okęgów dotkniętych kataklizmem wysłano ekipy lekarzy i pielęgniarek, które udzielają pierwszej pomocy rannym. Agencja France Presse, powołując się na źródła w Ankarze pisze, że w czasie śródo-wego trzęsienia ziemi we

Krajowe spotkanie w Miedzeszynie

Polepszanie warunków życia w osiedlach spółdzielczych

Liczba mieszkań, wybudowanych przez spółdzielczość mieszkaniową przekroczyła już 1100 000. W spółdzielczych osiedlach zamieszkuje ponad 4 mln osób. Zgodnie z wieloletnią tradycją, działalność spółdzielni nie ogranicza się li tylko do dbałości o stan zasobów mieszkaniowych.

Ważną i cenną formą jej pracy w osiedlach jest stałe rozwijanie pracy społeczno-wychowawczej. Obejmuje ona nie tylko prowadzenie placówek kulturalnych lecz również zapewnienie pomocy w opiece nad dziećmi, społeczne wychowanie młodzieży, organizowanie mieszkańcom osiedla właściwych warunków wypoczynku i rekreacji.

W tej działalności znacznej pomocy spółdzielczym organizacjom udzielają duże zakłady pracy, a ostatnio zacieśni li się także współdziałanie z instancjami związków zawodowych. Wspólne inicjatywy dotyczą np. budowy obiektów kulturalnych, opieki socjalnej i sportowych, wykonywania przez zakłady pracy urządzeń

rekreacyjnych i placów zabaw, wspólnego organizowania wielu imprez.

Współpraca spółdzielczości z zakładami pracy daje największe efekty tam, gdzie w spółdzielczych osiedlach zamieszkuje większa liczba ich pracowników. Np. na stołecznym osiedlu „Wawrzyszew” we współdziałaniu z Hutą „Warszawa” powstają 3 pawilony, mieszczące ośrodki kultury, ognisko przedszkolne i kluby dziecięce.

Dotychczasowe efekty tego współdziałania świadczą o znacznych i nie wszędzie jeszcze wykorzystanych możliwościach polepszania warunków życia w spółdzielczych osiedlach.

Nad dalszymi kierunkami i formami współdziałania spółdzielczości z zakładami pracy i związkami zawodowymi dyskutowano wczoraj na krajowym naradzie aktywów związku kłowej i spółdzielczości mieszkaniowej, zorganizowanej w Miedzeszynie k. Warszawy. (PAP)

Wysokie tempo pracy górników

Górnicy utrzymują nadal wysokie tempo pracy. Dowodem tego są dodatkowe tony węgla kamiennego, rud miedzi, cynku, kowalowych i innych kopaln. Zobowiązania produkcyjno-społeczne, podjęte w związku z VIII Kongresem Związków Zawodowych, realizuje z powodzeniem już 70 za łóg zakładów górniczych.

Stale wzrost wydajności i towarzysząca jej poprawa efektywności pracy, stanowią dobrą prognozę na pomyślną realizację nowych, odpowiedzialnych zadań postawionych przed tym przemysłem na okres najbliższych kilku lat.

Szczególną uwagę skieruje się w kopalniach i zakładach górniczych na stwarzanie warunków umożliwiających dalsze podniesienie wydajności pracy. Ocenę wyników XI krajowego zjazdu i zadania wynikające dla górniczej organizacji z jego uchwały oraz przygotowania do VIII Kongresu Związków Zawodowych omówiono 25 bm. w czasie plenarnego posiedzenia ZG Związku Zawodowego Górników w Katowicach. (PAP)

Przekubanie obywateli RFN

Zwalnianie z pracy osób sympatyzujących z lewicą, względnie odmowa zatrudnienia takich osób w RFN, poprzedzone są z reguły odpowiednim przesłuchaniem „deklaratywnym”. Przedmiotem przesłuchań i nieufności wobec osób przesłuchanych przez powołane w tym celu urzędowe gremia są przy tym nawet sprawy nie tylko nie objęte żadnym kodeksem karnym, lecz oficjalnie nawet potwierzone przez władze RFN, jak np. podróże do NRD.

W rzeczywistości jednak osoby podróżujące do NRD trafiają na listę podejrzanych. Urzędnicy, nauczyciele, działacze partyjni oraz przedstawiciele wielu innych zawodów muszą uprzednio ubiegać się w ogóle o zgodę na wyjazd do NRD. Wszyscy pozostali pracownicy instytucji publicznych muszą taką prywatną podróż uprzednio co najmniej zgłosić.

Przykład takiej inwigilacji w sprawie wyjazdów do NRD podaje w najnowszym numerze tygodnika antyfaszystowskiego zachodniemieckiego „Die Tat”, zamieszczając fragment przesłuchania prowadzonego przez jednego z wyższych urzędników. Urzędnik dowiadywał się, jak często przesiadywał przybłąkał w NRD, dlaczego wybrał się do tego kraju, z kim prowadził rozmowy itp. (PAP)

Wstrząsy w Iranie

Według doniesień z Iranu wstrząsy sejsmiczne, które nawiedziły w środę północno-zachodnie rejony tego kraju zniszczyły lub uszkodziły setki domów. Nie zanotowano ofiar w ludziach. (PAP)

„GŁOS WIELKOPOLSKI” — DZIENNIK ROBOTNICZEJ SPÓŁDZIELNI WYDAWNICZEJ
Adres redakcji: Poznań, ul. Grunwaldzka 19. Adres pocztowy: skrytka nr 1074 60-959 Poznań. Redaguje kolegium: Wiesław Porzycki (red. naczelny), Marian Flejslerowicz i Kazimierz Marcinkowski (zastępcy redaktora naczelnego), Tadeusz Kaczmarek (sekretarz redakcji), Eugeniusz Cofka, Zbigniew Sęk, Zbigniew Szumowski.

Wydawca: Poznańskie Wydawnictwo Prasowe RSW. Telefon: 600-41 łączy wszystkie działy. Dział łączności z czytelnikami 665-718. Sekretariat redaktora naczelnego 454-09. Zastępca redaktora naczelnego 665-718. Sekretarz redakcji 648-85. Dział informacji 665-939. Dział sportowy 648-45. Redakcja nocna 430-73 i 453-31. Biuro Ogłoszeń: Grunwaldzka 19 60-782 Poznań, tel. 665-916. Za treść i termin druku ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Druk PZG Im. M. Kasprzaka — Poznań.

„PRASA — KSIĄZKA — RUCH”
Prenumerata: wpłaty przyjmują oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele do dnia 10 każdego miesiąca (z wyjątkiem grudnia) poprzedzającego okres prenumeraty: na miesiąc (17,50 zł), kwartał (52 zł), półrocze (104 zł). Indeks nr 35029.

Nowotarski system jakości

Co trzeci statystyczny Polak nosi obuwie ze znakiem firmowym nowotarskich zakładów przemysłu skórzanego „Podhale”. Jest to największy krajowy producent w swojej branży. Ponad 8-tysięczna załoga tego zakładu wytwarza bowiem 10,5 miliona par butów rocznie. Z wyjątkiem dziecięcych, robi się tu wszystkie rodzaje butów na wszelkie sezony, pory i okazje. Jeżeli dla kogoś trudno wyobrazić sobie liczbę dziecięciu milionów par obuwia, to powiem, że zużywa się na nią — jak poinformowano mnie w zakładzie — taką ilość skór wierzchnich, które po rozłożeniu zajęłyby jezdnię na trasie Kraków — Gdańsk. Z każdej linii montażowej nowotarskiego kombinatu schodzi w czasie jednej zmiany około 1000 par obuwia, a każda — nim stanie się gotowym wyrobem — przechodzi przez ręce bez mała 150 ludzi. W kombinacie jest 20 linii produkcyjnych. Żeby w ciągu jednej doby uszyć wierzchnię do 40 000 par butów, trzeba w wydziale rozkroju przygotować do tego celu 200 000 elementów.

Chciałoby się więc, by angażowanie do produkcji butów tak wielkiego materiału ludzkiego, materiałowego i technicznego, dawało jak najlepsze efekty — szczególnie jakościowe. Związane, narzekając na słabą jakość obuwia, klienci nie wyłączają spod tej krytyki także butów z Nowego Targu, mimo że zakłady „Podhale” zajmują od trzech lat — a także i w tym roku — najwyższą ocenę w swojej branży za jakość wyrobów.

Jakość to nie tylko sprawa tzw. gatunkowości i innych wymogów normatywno-technicznych, którymi kieruje się producent. Dobre obuwie to w domyśle i w odczuciu klientów kompleks spraw... związanych także z wzornictwem, rodzajem stosowanych technologii, materiałami, dodatkami, zdobieniem, wykończeniem. Zwykły użytkownik patrzy, czy obuwie jest po prostu ładne, modne i wygodne. Nabywca butów nie wie i nie chce wiedzieć o kłopotach i trudnościach, z jakimi trzeba się uporać, nim owa para znajdzie się w sprzedaży.

Nabywca pary butów w przypadkach każdej zauważonej w nim usterki wini zakład, choć nie wie o tym, że np. psujące się zamki błyskawiczne przy koczach damskich po-

chodzą z cieszyńskiego „Zamolu”. Ze jakość dostarczanych klejów zgodna jest wprawdzie z normą, ale miesci się w jej dolnych granicach, co ma wystarczający wpływ na odklejanie się spodów. Ze funkcjonujące dosłownie na „styk” zaopatrzenie za kładów w skóry wierzchnie uniemożliwia dokonywanie należytego ich odbioru jakościowego. Ze do celów wykończeniowych obuwia brakuje lakierów kosmetycznych, farb retuszujących, pędzli i innych narzędzi szewskich.

Nie wynika z tego bynajmniej, że sprawy niskiej jakości obuwia znajdują się wyłącznie poza zakładami „Podhale”. Kierujemy się — twierdzą moi rozmówcy: dyrektor naczelny przedsiębiorstwa, Bolesław Janicki i kierownik działu kontroli jakości, Józef Mirosz — przyjętym na początku roku założeniem, iż nie zwiększamy ilości wytwarzanego obuwia, przeciwnie — na wet ją zmniejszamy na rzecz poprawy jakości. Już teraz możemy powiedzieć, że realizacja programu jakościowego przynosi rezultaty. Fakt, iż osiągamy najlepsze wyniki w krajowym przemyśle obuwniczym, stanowi dla nas doping do dalszych wysiłków na rzecz poprawy jakości. Związane, że wciąż jeszcze 40 procent reklamowanego obuwia powstaje z winy fabryki. Najczęstsze wady — mówi szef kontroli, J. Mirosz — to niedokładność szycia, niski poziom estetyki i usterki w montażu, powodowane głównie odklejaniem się spodów. Dlatego to właśnie sprawa skłoniła nas do szczególnego zwrócenia się jakości klejów. Wprowadziliśmy ostre rygory przy ich odbiorze, każda partia kleju poddawana jest próbom atestowym.

Problem klejów jest oczywiście jednym z elementów kompleksowego programu poprawy jakości w „Podhale”. Opracowany tu bowiem został — pierwszy w przemyśle obuwniczym — system kontroli jakości wyrobów, polegający na ujawnianiu błędów i braków w miejscu ich powstawania. Otóż z chwilą, gdy brakarz w kontroli międzyoperacyjnej zastrzeżenie powtarzające się te same usterki, naciska na swoim stanowisku guzik i w tej samej chwili zapala się światelko na tablicy sygnalizacyjnej w kontroli końcowej oraz na stanowisku pracy, gdzie pow-

stają zauważone braki. Idzie o to, aby w porę wycofać z taśmy montażowej element z wadą i nie dopuścić go tym samym do dalszych faz montażu. Kontrola taka usuwa wszelkie źródła powstawania braków. System ten został już wprowadzony na jednym z oddziałów tytułem próby i przyniósł zmniejszenie braków o 50 procent. Teraz wprowadza się go w pozostałych oddziałach.

Nasuwa się jednakże refleksja, iż ten godny uznania i rozpowszechnienia system odda dużą przysługę poprawie jakości obuwia pod jednym warunkiem: gdy na taśmach produkcyjnych znajdować się będą wzory poszukiwane przez klientów. Nasz zakład — mówi zastępca dyrektora d.s. ekonomicznych MZPS, Stanisław Pelka — pod względem wzornictwa nie prowadzi niestety analizy rynku. Opieramy się na zamówieniach handlu, zaś podejmowane przez nas próby sondażu nie wystarczają na to, aby dały odpowiedź, czy określony fason „chwycił” i czy należy wydużyć jego serię.

W takiej sytuacji zdarza się — czego doświadczają dość często sami klienci — że producenci butów nie reagują w porę na modę obuwniczą.

Wciąż zatem coś „nie gra” we współpracy między handlem a przemysłem. Tyczy się to także sprawy terminów opracowywania wzorów obuwia. Obecnie doprowadzenie wzoru do pomysłu do przemysłu trwa około 12 miesięcy. Oznacza to, że np. teraz produkuje się buty na sezon wiosenno-letni przyszłego roku. Tymczasem z taśm obuwniczych powinno schodzić już przed rozpoczęciem sezonu, by trafić szybko do sklepów; inaczej spóźniają się z modą producent będzie zawsze przegrywał na tym polu z innymi wytwórcami, szczególnie z firmami zagranicznymi. Dlatego czas od zatwierdzenia wzorów do ich produkcji musi ulec skróceniu do sześciu, a nawet czterech miesięcy. Musi nastąpić zmiana systemu gield i biurokratyzowanej, jak dotąd, procedury zatwierdzania wzorów. Tu tkwi bowiem jedno z głównych źródeł powstawania błędów i rozmińniania się produkcji z oczekiwaniami klientów.

TADEUSZ STEC

„Gazeta Południowa” — Kraków

Dziecięca kolekcja

Znany warszawski producent okryć dla dzieci — „Sawa” przygotował nową kolekcję zimową. Większości płaszczyków i kurtek towarzyszą kapiury oraz dużo karczów o urozmaiconych linach. Kieszonki są często umieszczone z przodu. Guziki zastąpiono zapinkami na kołki i suwaki. Sporo jest pagonów i lamówek. Tkaniny — wełna i drukowany teksas, „szlaczny miś” i nowość — „sparta”, będąca mieszanką włókien sztucznych. Wiosenna kolekcja była prezentowana na ostatniej giełdzie łowarowej w Poznaniu i spotkała się z aprobatą naszych handlowców. Okrycia z tej kolekcji będą w sprzedaży w I półroczu 1977 roku. Oto kurteczki z nowej tkaniny — „sparty”. Pierwsza z lewej jest granatowa w biało-żółtą kratkę. Druga — biała w różowe kropki.

CAF — fot. Uchymiak

Bitwa stulecia

Na nowej liście subskrypcyjnej Klubu Książki „Świat — Polityka”, poczesne miejsce zajmują wspomnienia Wasilija Czujkowa „Bitwa stulecia”. Autor — marszałek Związku Radzieckiego, dwukrotnie odznaczony Złotą Gwiazdą Bohatera Związku Radzieckiego — jest dobrze znany polskiemu czytelnikowi. To właśnie dowodzona przez niego 8 armia gwardii wywalała Poznań. Dużą popularnością cieszy się też ostatnia chronologicznie część wojennych wspomnień W. Czujkowa — „Koniec Trzeciej Rzeszy”, wydana w polskim przekładzie w ubiegłym roku, której znaczne partie dotyczą właśnie zmagania o Poznań w styczniu i lutym 1945 roku. W przyszłym, zaś roku, wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej uczyni dostępne polskiemu czytelnikowi także pierwszą część relacji wybitnego dowódcy z jego żołnierskiego szlaku od Wołgi po Szprewę.

Bitwa stulecia — to, rzecz oczywista, bitwa stalingradzka, w której Wasilij Czujkow kierował działaniami 62 armii, broniącej miasta nad Wołgą i właśnie za zasługi w tym boju przemianowanej później

na 8 armię gwardii. Ta książka o bitwie nie jest też monografią historyczną, lecz relacją z wydarzeń, których autor był bezpośrednim uczestnikiem. Ale że był uczestnikiem szczególnie ważnym, obarczonym olbrzymią odpowiedzialnością, mającym osobisty wkład w dramatyczny moment drugiej wojny światowej z perspektywą operacyjnej (był zarazem rozkazodawcą organizatorem i świadkiem zmagania tysięcy bohaterów kurhanu Mamaja, domu Pawłowa, zakładów „Barykady” i „Krasnyj Oktjabr”) jego relacja ma te walory autentyczności, których nie jest w stanie zastąpić nawet największa skrupulatność badacza.

Zresztą autor nie ogranicza się do przedstawienia w tej książce tylko własnej relacji. Pisząc „Bitwę stulecia” w 30 lat po jej dziejach, wykozystując swoje wcześniejsze spisanie relacji, przestudiował materiały archiwalne, skonfrontował ówczesne własne oceny i odczucia ze świadectwami o tychże samych wydarze-

niach pochodzącymi od współtowarzyszy walki, a także od przeciwników. Dzięki temu i doskonałemu pogłębieniu analizy głównych wydarzeń tej półrocznej bitwy, i nasyceniu jej obrazu wielostronnością spojrzenia na dramatyzm zmagania i losów ludzkich.

„180 dni i nocy” — mówi w autorskim przedświawie W. Czujkow — trwała ta bitwa, nie przycichała ani na godzinę i ani na minutę... Miasto płonęło... Ze szczytu kurhanu, wóczas oznaczanego na naszych mapach taktycznych po prostu jako wysokość 102.0, widzieliśmy już tylko resztki poszczególnych budynków, ruiny, zwałowiska cegieł. Kamień nie wytrzymał, lecz ludzie wytrwali...”

Jest to też książka o brzemieniu odpowiedzialności dowódcy i o wytrwałości, męstwie i poświęceniu żołnierzy 62 armii. Wielu z nich w dwa lata później decydowało o Poznaniu. Wielu z nich — przetrwawszy stalingradzką próbę ognia — padło nad Wolską, nad Wartą, nad Odrą. Ale zanim jeszcze rozpoczęli swój marsz na Berlin, musieli powstrzymać przed Wołgą napór, rozstrzygnąć losy bitwy stulecia.

ZBIGNIEW SZUMOWSKI

LUDZIE NASZYCH DNI

Co znaczy specjalizacja

To, co najbardziej rzuca się w oczy od czasu, gdy przyszedłem w 1972 roku do Okonka, to jego wygląd. Ludzie bardzo zaczęli dbać o porządek i estetykę, nie szczędząc siły, czasu i pieniędzy. Sprawia mi to dużą satysfakcję, że bez uciekania się do kar, udało się nam wprowadzić w mieście ład. Jeśli chodzi natomiast o gminę, to także zmieniła się na korzyść. Należy do najwyższych towarowych w województwie pilskim. Cieszę się, że na coraz szerszą skalę rozwija się u nas specjalizacja: tuż trzody i hodowla bydła mlecznego. Taki rolnik, jak np. Longin Szapiel ze wsi Podgaje zajmuje pierwsze miejsce w sprzedaży mleka w województwie. Od 12 krów uzyskuje średnio po 5 000 litrów rocznie o zawartości 4,5 procent tłuszczu. Na przyszły rok zadeklarował dalszą poprawę wyników produkcyjnych a bazuje na paszach własnych.

W poszukiwaniu źródeł pa-

szy prowadzimy różne eksperymenty. Stacja Hodowli Roslin w Lotyniu zastosowała np. wsiewki jęczmienia w zasiewy łubinu. Dzięki temu z jednego pola można było zebrać 25 kwintali łubinu i 15 kwintali jęczmienia. Z doświadczenia tego skorzystała druga w naszej gminie SHR w Borucinie. Chciałoby się to spopularyzować szerzej, ale ten eksperyment możliwy jest tylko na dużych arenach. Tak się składa, że drobnych i słabych gospodarstw ubywa, są zdawane na skarb państwa. Staramy się te ziemie jak najracjonalniej zagospodarować.

W ostatnich latach wykształca się u nas inna specjalizacja — roślin przemysłowych: rzepak i lnu. I choć areali tych upraw stale się powiększa kosztem zbóż, plany skupu zbóż są pomyślnie realizowane.

Kierunki rolniczej działalności popularyzują i wspomagają radą pracownicy gminnej służby rolnej, uwzględniając potrzeby do roku 1980. Wspólnie z gminnymi komitetami PZPR i ZSL radzimy nad właściwą realizacją programu żywnościowego.

Mówi: CZESŁAW KUC: naczelnik Urzędu Miasta i Gminy Okonek w województwie pilskim. (zd)

Społeczny sens walki z chorobami płuc

W pierwszej dekadzie grudnia corocznie organizowane są Dni Walki z Gruźlicą i Chorobami Płuc. W tym okresie wznaga się działalność oświatowo-zdrowotna. Służy ona upowszechnianiu wiedzy o chorobach płuc, o metodach walki z nimi. Służy też propagowaniu zasad profilaktyki, które decydują o ochronie zdrowia człowieka.

Ustawa sejmowa sprzed 16 lat o zwalczaniu gruźlicy stała się fundamentem umożliwiający budowę całego systemu walki z gruźlicą i chorobami płuc. To właśnie dzięki niej objęto szczepieniami BCG wszystkie dzieci. W rezultacie choroba ta przestała być problemem zdrowotnym naszej dziecięcej populacji w wieku do 14 lat. Jest to olbrzymie osiągnięcie. Niemalą rolę w zwalczaniu chorób płuc odgrywały i odgrywać będą w dalszym ciągu badania radiofizjologiczne. One właśnie umożliwiają wielokierunkową kontrolę zdrowia, a zwłaszcza stanu dróg oddechowych. Takie badania obowiązują wszystkich obywateli od 14 roku życia, a jako nieszkodliwe dla zdrowia, stały się w pełni masowe. Są one przeprowadzane raz do roku, choć u osób o zwiększonym ryzyku zachorowania — mężczyzn po 40 roku życia i przy tym nalogowych palaczy tytoniu — badania takie powinny odbywać się dwa razy do roku, bez względu na samopoczucie zainteresowanego.

W naszym kraju stworzono

chorem optymalne warunki dla całkowitego wyeliminowania się z gruźlicy. Wszystko zależy od chorego, od tego czy przestrzega zasad profilaktyki, czy stosuje się do przepisanych przez lekarza rygorów. W takiej sytuacji gruźlica jest całkowicie wyeliminowana.

Gruźlica jako choroba zakaźna i szybko rozprzestrzeniająca się, jest w dalszym ciągu groźna. Niepokój budzi zwłaszcza sytuacja wśród młodzieży i młodych dorosłych. W tej grupie wiekowej, mimo ogólnego spadku zachorowań, mamy w kraju ponad 4 000 osób praktykujących. Ta statystyka mówi nam wyraźnie, iż istnieje potrzeba przypominania społeczeństwu o obowiązku uczestniczenia w zwalczaniu gruźlicy. Leczenie gruźlicy dla wszystkich obywateli jest bezpłatne. Cały ciężar kosztów łącznie z lekarstwami przejęło na siebie państwo. Od chorego wymaga się tylko dyscypliny.

Pojawiło się w Polsce i na całym świecie zjawisko wzrostu zachorowań na inne choroby układu oddechowego takie jak: przewlekłe zapalenie oskrzeli, dychawica oskrzelowa, rozedma płuc, przewlekłe zapalenie płuc, nowotwory. Częstość występowania tych chorób w ostatnich latach wyraźnie się zwiększa. Niestety, są one u swoich początków nagminnie lekceważone przez samych chorych. Postępują więc szybko w rozwoju, doprowadzając do tragicznych skutków.

Niepełna jest jeszcze wiedza wśród społeczeństwa o przyczynach powstawania tych chorób i o możliwości ich leczenia. Profilaktykę należy zaczynać od dzieci. Racjonalna pielęgnacja, odżywianie, szczepienia ochronne, wizyty profilaktyczne u pediatry, szybkie zwracanie się do lekarza w przypadku występowania przewlekłego kaszlu i wreszcie bezwzględne unikanie palenia tytoniu w pomieszczeniach, w których przebywa dziecko to warunki zdrowia.

Te ostatnie wskazówki należy stosować również w odniesieniu do osób starszych, u których występują zaburzenia układu oddechowego. Duże znaczenie w powstawaniu tych schorzeń mają także czynniki,

jak zanieczyszczanie powietrza atmosferycznego przez zakłady przemysłowe, transport, urządzenia komunalne oraz rozpowierzchniony nałóg palenia tytoniu.

Stąd też i konieczność prowadzenia mobilizacji społeczeństwa, uczenia zdrowego spędzania wolnego czasu, odpoczywania w miejscach mniej narażonych na stałe zanieczyszczanie powietrza, a także i systematyczne przekonywanie o szkodliwości palenia tytoniu, zwłaszcza ludzi młodych. Bezpośrednią walkę z chorobami płuc prowadzi uspołeczniona służba zdrowia, która w swoich poczynaniach profilaktycznych liczy jednak na pomoc całego społeczeństwa. (jk)

Jutro w „Głosie” warunki XIV konkursu „Bądźmy zdrowi”

„Bądźmy zdrowi” to hasło konkursu, który z okazji Dni Walki z Gruźlicą i Chorobami Płuc po raz czternasty organizują: Zarząd Okręgowy Społecznego Komitetu Walki z Gruźlicą i Chorobami Płuc w Poznaniu, Wojewódzki Zarząd Społecznego Komitetu Przeciwdziałania, Wojewódzki Zarząd Polskiego Czerwonego Krzyża, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Terenowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna oraz redakcja „Głosu Wielkopolskiego”.
Jutro ogłosimy warunki konkursu. Na jego uczestników czeka ponad 500 nagród. Nagrody rzeczowe, gry i zabawy, książki wartości 27 000 złotych.
DO UDZIAŁU W KONKURSIE ZAPRASZAMY DOROSŁYCH I DZIECI.

Energetyczna zależność zachodnioeuropejskiej „dziewiątki“

W grudniu 1974 r. Rada Ministerialna EWG postanowiła zmniejszyć w ciągu następnych 10 lat (do r. 1985) uzależnienie wspólnoty jeśli chodzi o import paliw energetycznych z 60 do 50 procent. Od tego czasu upłynęło już blisko 2 lata i wytyczony wówczas cel staje się coraz bardziej nierealny. Obecnie importowana ropa naftowa stanowi 45 procent globalnego zaopatrzenia krajów EWG w paliwa energetyczne, chociaż przypuszczano, że uda się tę zależność zmniejszyć do 37 procent.

Na sytuację taką składa się wiele przyczyn: przede wszystkim trudności utrzymania w krajach EWG na odpowiednim poziomie wydobycia węgla kamiennego, które stale się

Ciekawa książka niemcoznawcza

Wydawnictwo Poznańskie przygotowało interesującą książkę włączoną do tegorocznego zestawu Klubu Książki „Człowiek — Świat — Polityka”. Jest nią przekład (tłumaczyła Brygida Jodkowska) pracy zaliczanego w RFN do lewicy intelektualnej **Bernta Engelmana** zatytułowanej „My poddani. Antypodęcznik historii Niemiec”.

W Republice Federalnej Niemiec książka ta stała się wydarzeniem, głównie dlatego — jak pisze w słowie wstępnym Janusz Roszkowski — że wydobywa w historii, od średniowiecza po I wojnę światową, to, co starannie starała się ukryć bądź fałszować konserwatywna historiografia niemiecka. W RFN jest ta książka swoistym zaczynem myślowym, prowokującym do innego spojrzenia na historię niemiecką, a jednocześnie wzbogacającą wiedzę o fakty w przeszłości na ogół skrywane. Także dla polskiego czytelnika stanowi okazję do głębszego wejrzenia w przeszłość Niemiec.

Książka Engelmana ma 425 stron, kosztować będzie 55 zł, a ukazuje się w nakładzie 10 000 egzemplarzy. (tk)

Kurczęta będą smaczniejsze

Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu koło Warszawy nawiązał ścisłą współpracę z Centralnym Ośrodkiem Badawczo-Rozwojowym Drobiarstwa w Poznaniu, której celem jest kontynuowanie w latach 1976—1980 prac nad intensywnością wzrostu kurcząt prowadzonych w ramach rządowego programu optymalizacji produkcji i spożycia białka.

Zespół kierowany przez doc. dr. hab. Janusza Kellera zakończył cykl badań nad wpływem intensyfikacji żywienia na wzrost i rozwój popularnych brojlerów — kurcząt typu mięsnego. Okazało się, że dążenie do szybkiego wzrostu młodych zwierząt poprzez obfite żywienie paszami o wysokiej wartości odżywczej powoduje m. in., iż są one mniej smaczne, przy czym koszt takiej metody jest stosunkowo wysoki, drogi jest bowiem importowany pokarm.

Wyniki badań spowodują z pewnością zmianę poglądów na metodę intensywnego żywienia kurcząt, co może się przyczynić do zastosowania w mieszkankach paszowych składników pochodzenia krajowego, a więc do ograniczenia importu. Dla konsumentów istotnego znaczenia nabiera także możliwość podniesienia walorów smakowych mięsa drobiowego. (zr)

IUMOR I SATYRA

zmniejsza. Równolegle rosną koszty wydobycia węgla i słabnie zapotrzebowanie na niego ze strony elektrowni ciepłych.

Jednakże czynnikiem budzącym największy niepokój jest powolna realizacja programów rozbudowy siłowni atomowych. Opóźnienia w tej dziedzinie wynikają częściowo ze względów technicznych i ekologicznych, częściowo zaś ze spadku zapotrzebowania na energię elektryczną, co zresztą uważa się za zjawisko przejściowe.

W połowie 1974 roku przewidywano, że zachodnioeuropejska „dziewiątka” będzie łącznie dysponowała siłowniami atomowymi o mocy 176 megawatów. Obecnie mówi się już o 115 megawatów, z czego blisko 90 megawatów przypada na zakłady już czynne, znajdujące się w budowie, bądź też zaplanowane. Nie powzięto jeszcze żadnych decyzji w sprawie zakładów, których łączna moc powinna wynosić 35 megawatów.

W razie niedostatecznych do staw prądu z elektrowni atomowych niedobór trzeba będzie pokrywać zwiększonym importem ropy naftowej. Nie wróży to zmniejszenia zależności zachodnioeuropejskiej „dziewiątki” od importu ropy i grozi również wzrostem cen tego paliwa.

Na krótką metę recesja gospodarcza wywołała pewien spadek zapotrzebowania na energię, a tym samym na import ropy w latach 1974 i 1975. Ale już w pierwszej połowie br. zużycie energii wzrosło o 9 procent w porównaniu z analogicznym okresem poprzednie

Apel rządu Francji o oszczędzanie paliw

W środę rząd francuski zwrócił się z apelem do kierowców, by począwszy od 26 listopada przestrzegali skrupulatnie ograniczeń szybkości zmierzających do oszczędzenia benzyny i tym samym do ograniczenia „rujnującego gospodarke francuska” importu ropy naftowej. W złożonym oświadczeniu rządu rządowy podkreślił, iż na rok 1977 Francja przeznaczyła na zakup ropy naftowej 55 miliardów franków i nie powinna przekroczyć tej sumy. Aby osiągnąć zamierzony cel, Francja będzie zmuszona oszczędzać paliwo w transporcie, ogrzewaniu, oświetlaniu, a także w przemyśle.

Tymczasem Francuzi, którzy w 1974 roku, na skutek kryzysu energetycznego, ograniczyli zużycie paliw płynnych, powrócili ostatnio do dawnych przyzwyczajeń. (PAP)

go roku i nic nie zapowiada stabilizacji w tej dziedzinie. Z drugiej strony trzeba liczyć się ze znaczną podwyżką cen ropy dostarczanej przez kraje zrzeszone w Organizacji Państw-Eksporterów Ropy (OPEC). (PAP)

Polsko-japoński dialog gospodarczy

24 i 25 listopada odbyła się w Tokio 4 sesja komitetów gospodarczych Polski i Japonii. W rozmowach uczestniczyli przedstawiciele czołowych japońskich koncernów handlowych, przemysłowych i banków oraz polskich central handlu zagranicznego. Dokonano oceny aktualnego stanu stosunków gospodarczych między oboma krajami, rozważono możliwości rozwoju polskiego eksportu do Japonii, zagadnienia polsko-japońskiej kooperacji przemysłowej, w tym wzajemnej współpracy w odniesieniu do rynków trzecich. PAP

Ze Stefanem Stuligroszem o włoskim tournée „Słowików“

5 tygodniowy pobyt, 21 koncertów w 18 miastach — czołowych ośrodkach kulturalnych Włoch — to stałystyczny bilans zakończonego przed paroma dniami wielkiego i pracowitego tournée zespołu Filharmonii Poznańskiej po Italii. Niemniej imponująca była też, o czym już pisaliśmy, artystyczna strona tego wояażu: „Poznańskie słowiki” wraz z dwoma kwartetami solistów-wokalistów i filharmonijną orkiestrą — w sumie 125-osobowy zespół — powrócił do kraju z kolejnym, znaczącym na arenie międzynarodowej sukcesem, potwierdzonym świetną opinią włoskiej krytyki.

O kilka wrażeń z niedawnej podróży poprosiliśmy dyrygenta i kierownika artystycznego Chóru Chłopców i Męskiego PFP prof. Stefana Stuligrosza:

— Jak wytrzymałyśmy kondycyjnę? Nie popełniłyśmy przesady twierdząc, że znakomicie; wszak jedyną osobą, która miała pewne, na szczęście niegroźne, kłopoty zdrowotne... byłem ja. Pełen jestem uznania dla wszystkich uczestników wyprawy, w szczególności oczywiście dla chłopów, którzy tak dzielnie zniesli wyczerpujący program podróży.

— Koncert, który utkwiał panu profesorowi w pamięci najmocniej?

— To chyba występ w teatrze w Peruggi. Haendlowski „Mesjasz” „siedział” tam

II etap poznańskiego konkursu młodych skrzypków

Wczoraj rozpoczęły się przesłuchania II etapu Ogólnopolskiego Konkursu Młodych Skrzypków im. Zdzisława Jahnkego, który trwa w Poznaniu od 21 bm. Jury pod przewodnictwem doc. Zenona Płoszaja zakwalifikowało do udziału w nim 25 spośród 40 uczestników imprezy; w kompiecie znalazły się w II etapie ekipy z Krakowa (7 osób) i Gdańska (4 osoby); ponadto w drugiej fazie konkursu uczestniczą: troje skrzypków z Poznania (Piotr Milewski, Małgożata Młyniak i Janusz Purzycki) i Wrocławia, po dwóch z Katowic, Łodzi i Warszawy oraz dwóch słuchaczy uczelni zagranicznych — konserwatorium moskiewskiego i leningradzkiego.

Jak nas poinformował dyrektor Poznańskiego Towarzystwa Muzycznego — Edmund Grabkowski, które wspólnie z Państwową Wyższą Szkołą Muzyczną w Poznaniu jest organizatorem konkursu — dzisiaj wieczorem poznamy grono finalistów, dopuszczonych do trzeciego — finałowego etapu. Zakończenie imprezy — w niedzielę 28 bm. (wig)

bez próby (ponieważ nie starczyło na nią czasu), a mimo to dostarczył wszystkim wykończonego najwzrostu bodaj, sa tysfakcji. Muzykując czuliśmy tego wieczoru, że to jest właśnie to...

Niecodzienne wrażenie pozostawił też koncert w Brescii, na który przybyła zupełnie inna, niż na pozostałe, publiczność: prosił ludzi pracy, niezbyt wieczorowo przystrojeni, lecz za to jakże chłonni i jakże wspaniale odbierający muzykę.

— Czy zdolałście zobaczyć coś poza salami koncertowymi i autostradami?

— Tak, chociaż jak na ponad miesięczny pobyt — nie za wiele; po prostu tak wypełniony był program naszego pobytu. Wielkie wrażenie wywarł na wszystkich zespół świątyni starogreckich w Pestun, widzieliśmy Pompeje, byliśmy pod Monte Cassino, mieszkaliśmy u stóp wulkanu Etna. Chłopcom największą radość dostarczyła przypadkowa przejażdżka powozami po Palermo.

— A najmiłsze spotkanie?

— Było ich wiele, ale które, czy nie najsympatyczniejsze było z mieszkającą obecnie we Włoszech absolwentką poznańskiej PWSM — Anastazją Tomaszewską, która wiele krotknie z nami śpiewała. Obecnie koncertuje ona bardzo wiele nie tylko we Włoszech, wykonując i propagując wszędzie muzykę polską. (wig)

SPORT-SPORT Finał bokserskich drużynowych MP w Warszawie

Pięściarzom ekstraklasy do zakończenia rozgrywek o mistrzostwo Polski pozostał jeszcze jeden termin. Po meczach najbliższej niedzieli (28 bm.), wyłonione zostaną trzy drużyny finałowego turnieju o tytuł mistrza Polski oraz trzy zespoły, które walczyły będą w równoległym turnieju o pozostanie w ekstraklasie. Oba turnieje odbędą się w dniach 10-12 grudnia w Warszawie.

W najbliższą niedzielę odbędą się 5 pojedynków. Jeden mecz grupy III (Avia Swidnik — Olimpia Poznań) odbył się awansem. Przed ostatnią kolejką ligową jedynie w grupie III sytuacja jest już wyjaśniona. Awans do finałowego turnieju o mistrzostwo Polski zapewnił już sobie pięściarz stołecznej Gwardii, mając przewagę 25 pkt. nad drugim w tabeli zespołem Stoczniozem Gdańsk. Wiadomo też, że pięściarz z Avii Swidnik, który zakończył już rozgrywki z dorobkiem 39 pkt., walczyć będą o pozostanie w ekstraklasie.

W grupie I prowadzi Legia Warszawy mając przewagę 10 pkt. nad Wybrzeżem Gdańsk, które w najbliższą niedzielę walczyć będzie z legionistami. Wydaje się, że bokserzy Legii walczyć na własnym ringu, uporać się z tą przeszłością, choć przeciwnik nie jest łatwy do pokonania. O tym, który z zespołów pierwszej grupy walczy będzie w turnieju o utrzymanie się w I lidze zadecyduje także bezpośredni pojedynek między GKS Tychy i Gwardią Wrocław. Pięściarze z Wrocławia zajmują trzecie miejsce w tabeli, mając jednak zaledwie 4 pkt. przewagi nad Tychami.

W grupie II prowadzi pięściarz Turowa Zgorzelec. Wyrzucił on jednak tylko 8 punktami GKS Jastrzębie, ich ostatniego przeciwnika w ligowej batalii. Jeśli idzie o spadkowiczów tej grupy, wydaje się, że w najgorszej sytuacji jest Zagłębie Konin, zajmujące ostatnie miejsce w tabeli ze stratą 18 pkt. do Carbo Gliwice. W ostatnim meczu na ringu w Gliwicach zapadnie jednak ostateczne rozstrzygnięcie. (PAP)

W. Fibak pokonał I. Nastase i A. Panatę

We wtorek późnym wieczorem Wojciech Fibak zmierzył się z Ilię Nastase, którego niedawno pokonał w Londynie. I tym razem wygrał Polak 6:3, 6:4. Wyższość Fibaka była jeszcze bardziej widoczna niż w hali Wembley.

W drugim spotkaniu Bjorn Borg wygrał z Adriano Panatą, po zaciętej walce 3:6, 6:2, 7:6.

W śróde Wojciech Fibak odniósł kolejny sukces podczas międzynarodowego turnieju tenisowego w Kopenhadze. W śróde w nocy wygrał on z najlepszym tenisistą włoskim Adriano Panatą 6:7, 6:3, 6:2.

W drugim meczu Ilię Nastase (Rumunia) pokonał Bjorna Borga (Szwecja) 1:6, 6:3, 6:4. PAP

Na turnieju w Johannesburgu

Tanner i Gottfried zwyciężają

Na tenisowym turnieju Grand Prix w Johannesburgu rozgrywanym o spotkanie drugiej rundy.

Rywal Wojciecha Fibaka w ubieganiu się o zakwalifikowanie do turnieju „Masters-76” odniósł zwycięstwo.

Oto najciekawsze rezultaty: Roscoe Tanner (USA) — John Yull (RPA) 7:6, 6:3; Brian Gottfried (USA) — Deon Joubert (RPA) 6:4, 6:3; Harold Solomon (USA) — Mike Machette (USA) 7:5, 3:6, 7:6; Raul Ramirez (Meksyk) — Harold Elschbroich (RFN) 6:2, 6:1; Cliff Richey (USA) — Johnny Muller (RPA) 6:2, 6:2. PAP

Piłkarski Puchar Polski

W śróde rozegrano pojedynki 1/8 finału piłkarskiego Pucharu Polski. Uzyskano następujące rezultaty:

Olimpia Elbląg — Wisła Kraków 0:1 (0:0, 0:0).

Stal Rzeszów — Stal Mielec 0:1 (0:0).

ŁKS — Śląsk Wrocław 2:0 (2:0).

Górniki Zabrze — Legia Warszawa 0:1 (0:0).

Polonia Bytom — Widzew Łódź 3:1 (3:1).

Pogoń Szczecin — Zagłębie Sosnowiec 0:2 (0:0).

Dwóch pozostałych ćwierćfinalistów wylosował pojedynek Orła Łódź z Lechem Poznań i GKS Tychy z Szombierkami Bytom, zaplanowane na 12 grudnia br. PAP

Rumuńscy szczypiorniści nadal lepsi

Do kraju powróciły reprezentacje Polski juniorek i juniorek w piłce ręcznej, które stoczyły po dwa spotkania ze swymi rówieśnikami w Rumunii. Juniorki uzyskały z b. silną reprezentacją gospodarzy remis, wygrywając pierwsze spotkanie 17:16 (9:7), a w rewanżu przegrywając 16:17 (7:8). Oba mecze miały zacięty przebieg i stały na dobrym poziomie.

Najwięcej bramek dla polskiej reprezentacji zdobyły Lidia Siodak 7-2, Małgorzata Trafalska 3-6, oraz Jolanta Stańczyk 2-6.

Nie powiodło się natomiast polskim juniorkom, którzy ulegli Rumunom w obu pojedynkach — 16:1 (8:9) oraz 21:22 (9:15).

Młodzi Rumuni przewyższali Polaków warunkami fizycznymi, siłą oraz wyszkoleniem technicznym. Oba spotkania (szczególnie drugie) miały również zacięty przebieg i stały na pograniczu gry faul. Najwięcej bramek dla naszego zespołu zdobyli Ireneusz Pindur — 6-3, Maciej Fiedorow — 2-4 oraz Władysław Rogosz — 0-9. (PAP)

Boks

USA — ZSRR w wagach ciężkich

W najbliższą sobotę (27 bm.) w Las Vegas odbędzie się drugi już w historii bokserski mecz w wagach ciężkich USA — ZSRR. W każdej ekipie walczyć będzie 5 pięściarzy wagi ciężkiej. Bokserzy ZSRR przybyli już do USA. W reprezentacji ZSRR wystąpią m. in. Wiktor Iwanow, Jewgienij Gorstkow, Igor Wysocki, Piotr Zajcew. Ich najgroźniejszymi przeciwnikami będą John Tate, Marvin Stinson i Jimmy Clark. Na konferencji prasowej w Madison Square Garden trenerzy obu zespołów stwierdzili, że mecze będą jednym ze sprawdzianów przed Igrzyskami Olimpijskimi w Moskwie. 3 grudnia w Madison Square Garden w Nowym Jorku dojdzie do meczu rewanżowego.

Podczas pierwszego meczu bokserów wagi ciężkiej w 1975 r. zwycięstwa dla barw ZSRR odniósł Jewgienij Gorstkow, Michał Subbotin i Anatolij Klimanow, natomiast dla USA — John Tate, Marvin Stinson i Valao Suafaa.

Cwierćfinały Pucharu UEFA

W meczach 1/8 finału piłkarskiego Pucharu UEFA zanotowano następujące rozstrzygnięcia:

AEK Ateny — Crvena Zvezda Beograd 2:0 (2:0).

FC Magdeburg — Videoton Szekesfeharvar 5:0 (2:0).

Queens Park Rangers — FC Koeln 3:0 (2:0).

Oesters Vaxjo — FC Barcelona 0:3 (0:1).

Atletico Bilbao — AC Milan 4:1 (1:1).

RWD Molenbeek — Schalke 04 1:0 (0:0).

Juventus Turyn — Szachtior Doneck 3:0 (3:0).

Espanol Barcelona — Feyenoord Rotterdam 0:1 (0:1).

Adam Musiał ukarany przez PZPN

Wydział Wychowania i Dyscypliny Polskiego Związku Piłki Nożnej na swym posiedzeniu postanowił ukarać piłkarza Wisły — Adama Musiałę odsunięciem od sześciu meczów ligowych lub pucharowych. Wydział nie zaakceptował kary nałożonej na piłkarza przez klub (odsunięcie tylko od trzech spotkań), wychodząc z założenia, że kara ta była niewspółmiernie mała w stosunku do wykroczenia, jakiego dopuścił się Musiał na boisku w Brukseli. Przypominamy, że Komisja Dyscyplinarna UEFA za to samo przewinienie ukarała Musiałę zakazem udziału w czterech meczach organizowanych przez UEFA. (—)

Piłka ręczna

Remis w Tbilisi

W stolicy gruzińskiej SRR Tbilisi rozpoczął się międzynarodowy turniej piłki ręcznej mężczyzn o puchar redakcji „Zaria Wostoka”. W pierwszym swym meczu polska reprezentacja przegrała z siódmą Jugosławią 25:25 (12:11). W drugim spotkaniu grupy eliminacyjnej, w której uczestniczą Polacy, reprezentacja mistrza olimpijskiego — ZSRR zwyciężyła zespół Hiszpanii 20:14 (10:7).

W grupie drugiej młodzieżowa reprezentacja ZSRR zremisowała z zespołem Rumunii 22:22 (9:14). PAP

DUŻY WYBÓR UPOMINKÓW ŚWIĄTECZNYCH POD CHOINKĘ

POLECA:

WPHW — ODDZIAŁ OBROTU ARTYKUŁAMI SPORTOWYMI, TURYSTYCZNYMI I WYPOCZYNKU W POZNANIU I WOJEWÓDZTWIE

W SKLEPACH BRANŻY

- UPOMINKOWEJ
- JUBILERSKO-ZEGARMISTRZOWSKIEJ
- ZABAWKARSKIEJ
- SPORTOWO-TURYSTYCZNEJ
- PAPIERNICZEJ
- FOTO-OPTYCZNEJ

ŻYCZYMY

POMYŚLNYCH ZAKUPÓW!

5203-K1

WPHW — Oddział Obrót
Artykułami Wyposażenia Mieszkań w Poznaniu

PROponuje UPOMINKI IMIENINOWE dla ANDRZEJA

- maszynkę do golenia „Charków 15M” — cena 750,— zł
- odkurzacz „Czajka” — cena 1.300,— zł
- odbiorniki tranzystorowe — „Meridian” — cena 2.964,— zł
— „Justyna” — cena 1.900,— zł
— „Iza” — cena 580,— zł

ZAPRASZAMY DO SKLEPÓW BRANŻOWYCH
I ŻYCZYMY UDANYCH ZAKUPÓW!

5088-K1

Praca • Nauka

Ucznia elektryka 16 lat — przyjmę. Poznań, Dzierżyńskiego 71, II piętro. 8489g

Kupno • Sprzedaż

Stare monety, kufle do piwa, szable, sztylety, żyran do świec, lampy, zegary, ciekawy mały zegar w metalu, w drzewie, tace, szkatułki, różne starocie — kupię. Umińskiego 7a m. 30, Wilda, od godz. 14. 2661g

Sprzedam duży dywan Kowary. Tel. 67-31-35. 7828g

Sprzedam kalkulator wie lodzianinowy produkcji RFN. Wiadomość: Świecie chowa, tel. 22, w godz. 8-15. 1374p

Okazyjnie sprzedam kotłownię c. o. (kompletna) z piecem o pow. grzewczej 65 m². Dzwonić: Sroda, tel. 34-34, w godz. 18-20. 1297g

Pomidory „de Barao”, 3 m wysokości, niespotykana wysoka wydajność oraz średniowysokie, najwzrostniejsze, nasiona 20,— zł porcja, wysła za zaliczeniem pocztowym hodowca — Stanisław Polak — Stary Węgliniec. 59-940 Węgliniec. 1337p

Sprzedam używany kuch. mebl. Swierczewskiego 69 m. 27. 8298g

Młocarnię MSC 7B i USC 10 oraz rozrzutnik obornika — sprzedam. Marian Meel, Poręba, 63-232 Wojciechowo, koło Jarocina. 1358p

Sprzedam maszynę stolarską, dłutownicę, łańcuchową, cynkarkę, heblarkę i ławy stolarskie. Bolesław Powelski, Poznań, ul. Dąbrowskiego 88. 7942g

Sprzedam ciągnik Zetor, ze sprzętem rolniczym. Stan dobry. Kaczmarek, Koszanowo Glinkowo 47, 64-030 Smigiel. 1189p

Samochody

Sprzedam Warszawę M-20 z nowym nadwoziem. T. Hyżorek, 62-300 Września, Szeroka 26. 1257p

Sprzedam Fiat 126p, pre mla PKO, odbiór Polmozyt. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 8332g

Sprzedam Żukę A-05, bła szak, obudowany. Telefon 441-05, po godz. 17. 8166g

Lokale

Poszukuję garażu okolica Szyperskiej. Tel. 513-62. 5785g

Garaż blaszany wydzierżawie. Grochowska 9 m. 2. 5791g

Małżeństwo członkowie SM poszukuje pokoju Swierczewo, Dębica, Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 5853g

Panienci pracujące na po kół przyjmę. Bruna 38 (Swierczewo). 5946g

Zamienie M-5 w nowym budownictwie Srem — Osiedle na M-3 w Poznaniu. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 5950g

Przetarg

Centrala Wytwórczości i Handlu Dewocynego „ARS CHRISTIANA”, Warszawa, ul. Ogrodowa 37 — zaprasza do składania ofert wraz z wzorami na:

- a) rzeźby, plakaty, metaloplastykę, obrazy ręcznie malowane, figury o charakterze sztuki sakralnej, do dostawy w obrocie CAŁOROCZNYM,
- b) różnego rodzaju wyroby artystyczne o charakterze pamiątkarskim jak: rzeźby, obrazy ręcznie malowane, plakietki, figurki, metaloplastyka, karnety okolicznościowe — do dostawy w obrocie CAŁOROCZNYM,
- 2) artykuły związane z SEZONEM KOMUNIJ- NIM jak: karnety, laurki, pamiątki, medaliony, chusteczki i rękawiczki komunijne oraz wszelkiego rodzaju galanterię okolicznościową,
- 3) artykuły związane z SEZONEM WIELK- NOCNYM jak: karnety, pisanki, palemki z drzewa, ozdoby dekoracyjne.

Komisijne otwarcie ofert do rozpatrzenia w trybie postępowania przetargowego nastąpi w ciągu 14 dni od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia o godz. 11 w n. Centrali Warszawa, Ogrodowa 37.

Oferty przyjmowane są od przedsiębiorstw państwowych, spółdzielczości pracy, rzemiosła, plastyków zrzeszonych w ZPAP oraz innych osób fizycznych i prawnych, posiadających odpowiednie uprawnienia i zezwolenia władz administracyjnych.

Przyjęcie i zaakceptowanie ofert i wzorów może spowodować zawarcie umów długoterminowych na dostawę ciągle.

Rozpatrywanie ofert, tryb składania zamówień, warunki dostawy i rozliczeń dokonywane będą na zasadach określonych obowiązującymi przepisami Ministerstwa Handlu Wewnętrznego i Usług w zakresie omawianej problematyki.

Szczegółowych informacji udziela Dział Handlowy, tel. 20-70-01 w. 13 oraz 24-37-05. 2620-K2

Zamienie M-3 spółdzielcze wieszak Winogrody przy Megasanie na Osie dlu Rataje, równorzędne lub większe. Tel. 756-55, godz. 15-17, 18-21. 5811g

Półowę willi w Zielonej Górze zamienie na podobne lub własnościowe w Poznaniu. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 3945g

Kupię lub wydzierżawię zakład fryzjerski. Władysław Poznań 21 — Umultowo, Urocz. 8. 5986g

Zamienie mieszkanie spółdzielcze M-3, 40 m² Os. Rataje na większe. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 5992g

Zamienie 2 pokoje z kuchnią, łazienką, balkonem samodzielne, I ptr., pięcie — Jeżyce na M-2 nowe budownictwo — Winogrody. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 6016g

Zamienie pokój z kuchnią, korytarz, w.c. I piętro na dwa pokoje z kuchnią, w starym lub nowym budownictwie. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 6030g

Zamienie M-3 spółdzielcze w Głogowie — na M-5 spółdzielcze, względnie kwaterek w Lesznie. Tel. 30-26 Leszno, w godz. 10-16. 1384p

Zamienie 2 pokoje, kuchnia, samodzielne (60 m²), I ptr., Jeżyce, z małym dozorostwem, stare budownictwo — na 2 lub 3 pokoje, samodzielne, budownictwo obojętne. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 6136p

Pracująca, wynajmie niekrepujący pokój. Wysoki czynsz, płatny miesięcznie. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 6266g

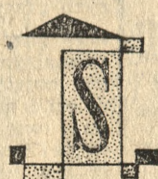
Zguby • Różne

Zaginął ples foksterler szorstkowłosy, biały w czarne łaty. Odprowadzić za wynagrodzeniem. Osiedle Wielkiego Październi ka 5 V m. 215, telefon 20-19-60. 8364g

Zgubiono dowód rejestracyjny PO 50-31 motocykla WSK, na nazwisko Zdzisław Moliński, Łukowo, koło Obornik. 8372g

Dnia 22. XI. zaginął rudy piesek, sierść gładka, młody, mieszańce. Na szyi miał przewiązany rzemyk. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. Poznań, Plekary 5 m. 15. 8593g

Kożuchy, futra, czapki, kołnierze — czyszczę mechanicznie trocinami, solidnie. Gromadzka 14 — Janik. 3680g

KOMBINAT BUDOWLANY

„REMO - BUD”

Spółdzielnia Pracy

w Poznaniu

OFERUJE DO WYKONANIA

JESZCZE W ROKU 1976

USŁUGI DLA LUDNOŚCI

w zakresie:
UKŁADANIA STROPÓW DZ-3
w domkach jednorodzinnych
i budynkach gospodarczych.

Powyższe usługi wykonuje Zakład Usług Remontowo - Budowlanych w Poznaniu, ul. Górecka 16, tel. 32-00-91.

Zlecenia przyjmuje się w godz. od 10-12.

5127-K1

Komunikat

Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Poznaniu — zawiadamia, że w związku z robotami inwestycyjnymi — nastąpi 26 listopada br. (piątek), w godz. od 8 do 16 —

PRZERWA W DOSTAWIE WODY

po wschodniej stronie ulicy Głogowskiej, na odcinku od ulicy Zachodniej do ul. Kanałowej i po północnej stronie ul. Gąsiorowskich.

Wszystkich zainteresowanych mieszkańców i zakłady przemysłowe prosimy o poczynienie odpowiednich zapasów wody.

5206-K1

Dnia 23 listopada 1976 r. zmarł w wieku lat 63

STEFAN WOJCIESZAK

długoletni nauczyciel
Liceum Pedagogicznego w Rogoźnie,
współorganizator Batalionów Chłopskich
na Lubelszczyźnie,
odznaczony Krzyżem Partyzanckim, Odznaką
Grunwaldzką i innymi odznaczeniami.

W Zmarłym straciłmy zaciepnego koleżę.
Pogrzeb odbędzie się dnia 26. XI. 1976 r. o go-
dzinie 14 na cmentarzu w Rogoźnie.

Rodzinie Zmarłego składają wyrazy głębokie-
go współczucia

Dyrekcja, Grono Nauczycielskie
Komitet Rodzicielski, młodzież
Zespołu Szkół Zawodowych w Rogoźnie.

8391g

Dnia 22 listopada 1976 r. zginął śmiercią tra-
giczną nasz drogi mąż, ojciec, teść i dziadek,
sp.

KAZIMIERZ WALASEK

Pogrzeb odbędzie się dnia 29 bm. o godz. 13
na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrążona

RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji.
Ul. Grottgera 11 m. 7. 8405g

† Dnia 23 listopada 1976 roku zmarła, opatrzo-
na Sakramentami św., nasza najukochańsza
żona, matka i babcia, sp.

KOSANA CIECIŃSKA

z domu Pavlović

Pogrzeb odbędzie się dnia 26 bm. o godz. 12
na cmentarzu na Miłostowie.

W smutku pogrążony

RODZINA

Bydgoszcz, ul. Przdowników Pracy 14 m. 11.
3228-U3

† Dnia 24 listopada 1976 r. zmarła przeżywszy
lat 79, nasza ukochana matka, teściowa, bab-
cia i prababcia, sp.

ANTONINA KOSZUTA

z domu Iwulka

Pogrzeb odbędzie się dnia 27 bm. o godz. 10
na cmentarzu na Miłostowie.

W smutku pogrążona

RODZINA

3242-U3

† Dnia 23 listopada 1976 r. zmarła nagle w wie-
ku 70 lat, namaszczona Olejami św., nasza
kochana matka, babcia i teściowa, sp.

MELANIA BARANOWSKA

z domu Nowak

Pogrzeb odbędzie się dnia 29 bm. o godz. 9.50
na cmentarzu junikowskim.

W głębokim smutku pogrążeni

synowie z rodzinami

Ul. Kościuski 4 m. 12. 3228-U3

† Dnia 23 listopada 1976 r. zmarł w wieku
lat 34, namaszczony Olejami św., mój uko-
chany mąż, tatuś, syn, brat, zięć, sp.

BOGDAN BAIERLEIN

Pogrzeb odbędzie się dnia 29 bm. o godz. 14.15
na cmentarzu junikowskim.

W głębokim smutku pogrążona

żona z rodziną

Proszę o nieskładanie kondolencji.

Ul. Marchlewskiego 32 m. 5. 3224-U3

Dnia 24 listopada 1976 r. zmarła po ciężkich
cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., naj-
ukochańsza mama, kuzynka i ciocia

IRENA HAERTLE

Mśza św. odprawiona zostanie w sobotę, 27 bm.
o godz. 8.30 w kościele OO Dominikanów przy
ul. Stalingradzkiej.

Pogrzeb odbędzie się tego samego dnia o go-
dzinie 13.30 na cmentarzu parafialnym w Nara-
mowicach przy ul. Jasna Rola.

Syn z rodziną

8500g

W dniu 23 listopada 1976 r. odeszła od nas na
zawsze przeżywszy lat 44 moja ukochana żona

CELINA NOWAK

z domu Łeppek

Pogrzeb odbędzie się dnia 27 bm. o godz. 11.10
na cmentarzu górczyńskim.

W smutku pogrążony

mąż z rodziną

8493g

† Dnia 24 listopada 1976 roku zmarła po cięż-
kich cierpieniach nasza najukochańsza ma-
ma, siostra, teściowa, babcia i prababcia, prze-
żywszy lat 80, sp.

JADWIGA REIMANN

z domu Grabiak

Pogrzeb odbędzie się dnia 29 bm. o godz. 11
na cmentarzu na Junikowie.

Niech smutek i żal zostanie w nas

RODZINA

Ul. Długosza 3 m. 2. 3230-U3

† Dnia 23 listopada 1976 roku zmarł, opatrzo-
ny Sakramentami św., nasz najdroższy mąż, oj-
ciec, teść i dziadek, przeżywszy lat 70, sp.

BRONISŁAW KRYCH

Wyprawienie zwłok, dnia 27 bm. o godz. 13
z kaplicy w Suchym Lesie, po czym nastąpi
pogrzeb na cmentarzu w Morasku.

W głębokim smutku pogrążona

żona z rodziną

3241-U3

† Dnia 23 listopada 1976 r. zmarł po długiej
i ciężkiej chorobie, przeżywszy lat 70, opa-
trzony Sakramentami św., nasz najdroższy i ni-
gdy niezapomniany mąż, ojciec, teść, dziadek,
brat i szwagier, sp.

FLORIAN KACZMAREK

członek ZBoWiD, odznaczony Krzyżem Kawa-
leryskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzy-
żem Zasługi, Odznaką Grunwaldką, Honorową Od-
znaką Miasta Poznania i Województwa Poznań-
skiego, Medalem za Udział w Walce o Poznań-
ską Cytadelę.

Pogrzeb odbędzie się dnia 27 bm. o godz. 12.30
na cmentarzu górczyńskim.

W głębokim smutku i żalu pogrążona

żona z synami i rodziną

Ul. Karwowskiego 22 m. 8. 8406g

† Dnia 23 listopada 1976 r. zasnął w Bogu, prze-
żywszy lat 78, mój najdroższy ojciec, dzia-
dek i wujek, sp.

LUDWIK GARSZKOWIAK

Pogrzeb odbędzie się dnia 29 bm. o godz. 11.55
na cmentarzu na Junikowie.

W głębokim smutku pogrążona

córka z rodziną

Ul. Winogrody 96a. 3225-U3

W dniu 23 listopada 1976 r. zginął śmiercią tra-
giczną w wieku 26 lat nasz najukochańszy syn,
tatuś, brat, szwagier, wnuczek, kuzyn i wujek

JANUSZ JEZIOROWSKI

Pogrzeb odbędzie się dnia 27 bm. o godz. 15
na cmentarzu na Miłostowie.

W głębokim smutku pogrążona

RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Ul. Zagórze 13 m. 4. 8501g

† Dnia 24 listopada 1976 r. zakończył swe pra-
cowite życie i odszedł od nas na zawsze,
w wieku 62 lat, opatrzone Sakramentami św.,
mój najdroższy mąż, najukochańszy tatuś, drogi
brat, kochany dziadziś, teść i szwagier, sp.

STANISŁAW JUDKOWIAK

Mśza św. odprawiona zostanie dnia 27 bm.
o godz. 14.20 w kościele w Przeźmierowie, a po-
grzeb o godz. 15 na cmentarzu w Krzyżownikach.

Pogrążona w bezgranicznej rozpacz

żona z synami

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Baranowo, Poznańska 18. 8416g

† Dnia 24 listopada 1976 roku zmarł w wieku
65 lat, opatrzone Sakramentami św., sp.

WITOLD MACIEJEWSKI

Pogrzeb odbędzie się w dniu 27 bm. o godz.
nie 10.50 na cmentarzu górczyńskim.

W żałobie pogrążona

RODZINA

Ul. Hibnera 31 m. 7. 3226-U3

† Dnia 23 listopada 1976 r. zakończył swe pra-
cowite i pełne poświęcenia życie, opatrzo-
ny Sakramentami św., po długich i ciężkich
cierpieniach mój najdroższy mąż, nasz uko-
chany ojciec, syn, brat, zięć, teść i dziadek, prze-
żywszy lat 49, sp.

BOGDAN MARCINOWSKI

Pogrzeb odbędzie się dnia 27 bm. o godz. 12.10
na cmentarzu górczyńskim.

W głębokim smutku pogrążona

żona z rodziną

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Ul. Traugutta 28 m. 5. 8390g

† Dnia 24 listopada 1976 roku zasnął w Bogu
moja ukochana żona, droga, nigdy nieza-
pomniana siostra, szwagierka i ciocia, sp.

MARIANNA SPUŁO

Pogrzeb odbędzie się dnia 27 bm. o godz. 9
na cmentarzu na Miłostowie.

Pogrążeni w smutku

mąż i rodzina

Ul. Gwardii Ludowej 18 m. 16. 3227-U3

† Dnia 24 listopada 1976 r. zmarł po długiej
i ciężkiej chorobie mój ukochany mąż, oj-
ciec i dziadek, przeżywszy lat 79, sp.

ALEKSY KOSMAŁA

Pogrzeb odbędzie się dnia 27 bm. o godz. 10.30
na cmentarzu górczyńskim.

W głębokim smutku pogrążona

żona z rodziną

Ul. Wyspiańskiego 19 m. 15. 8382g

Dnia 24 listopada 1976 r. zmarł nagle prze-
żywszy lat 67 nasz najukochańszy mąż, ojciec,
teść i dziadek, sp.

JÓZEF BETKOWSKI

Pogrzeb odbędzie się dnia 27 bm. o godz. 14.30
na cmentarzu w Wirach koło Poznania.

W głębokim smutku pogrążona

RODZINA

Lubon 4, ul. Łukowa 24. 8485g

† Dnia 24 listopada 1976 roku zmarł nagle, na-
maszczony Olejami św., mój najdroższy
mąż, nasz kochany ojciec, dziadek i pradzia-
dek, przeżywszy lat 78, sp.

BRONISŁAW SOBIĄK

Pogrzeb odbędzie się dnia 27 bm. o godz. 11
na cmentarzu na Miłostowie.

W smutku pogrążona

TEATRY

POZNAN

OPERA — g. 19 „Kopciuszek”
MUZYCZNY — g. 19 „Machin-
vehl”
POLSKI — g. 19 „Derby w pa-
lacu”
NOWY — g. 19 „Zabawa jak na-
gdy”

KINA

CHODZIEŻ Noteć: „Jarosław
Dąbrowski”.
CZARNKÓW: „Miasta i lata”.
GNIEZNO Lech: „Powodzenia
stary”; Polonia: „Mała syrena” i
„Nashville”.
GOSTYŃ: „Znachor” i „Profe-
sor Wilczur”.
GÓRA: „Biały baszyk”.
GRODZISK: „Drogi chłopiec” i
„Ucieczka”.
JAROCIN: „Baśń o jasnym so-
kole” i „Pójde z wami”.
KALISZ Kosmos: „Klatka”.
Oaza: „Avanti”; Syrena: „Mgła”
i „Zaloga”; Stylowe: „Złoto dla
zuchwałych”.
KĘPNO: „Człowiek z cudzym
mózgiem”.
KONIN Górnik: „Ojciec chrzest-
ny II”.
KOSCIAN: „Chinatown”.
KROTOSZYN: „Dersu Uzala”.
LESZNO: „Werdyc” i „Podróż
Sindbada do Złotej Krainy”.
NOWY TOMYSL: „Przygody
Gerarda”.
OBORNIKI: „Zawłóści uczeń”.
OSTRÓW Roma: „Zagrożenie”;
Słońce: „Niewolnica miłości” i
„Niezwyczajne przygody Włochów w
Rosji”.
OSTRZESZÓW: „Gdyby Don
Juan był kobietą”.
PILA Iskra: „Mała syrena” i
„Flic story”.
RAWICZ: „Czterej muskietie-
rowie” i „Niewierna żona”.
SŁUPCA: „Dersu Uzala”.
SYCÓW: „Opady liście z
drzew”.
SZAMOTULY: „Trzęsienie zie-
mi”.
SREM Klubowe: „Brunet wie-
czorową porą”; Słońce: „Mój ko-
chany mąż i ja” i „Po sezonie”.
SRÓDA: „Motylem jestem, czyli
romans 40-latk”.
TRZCIANKA: „Ryzyko” i „Baśń
o jasnym sokole”.
TUREK: „Partyzanci Kowpa-
ka”.
WAŁCZ: „Od siedmiu wzwyż”.
WAGROWIEC: „Kochanka bun-
townika”.
WRZESNIA: „Niewolnica mi-
łości”.
WIERUSZÓW: „Noce widma”.
ZŁOTÓW: „Brunet wieczorową
porą”.

RADIO

PROGRAM I: 8.10 Mel. naszych
przyjaciół; 8.35 Na gdańskiej pię-
ciolinii; 9.05 Po jednej piosence;
9.30 Berlin z melodii i piosenki;
9.45 Kapela J. Zarasza z Niezna-
mierowic; 10.08 Muzyka dawnej
Warszawy; 10.30 „Lalka” — pow.;
10.40 Różne barwy jednego tema-
tu; 11.10 Widziane z bliska; 11.12
Łódzki kolowrotek muz.; 11.30
Katowice na muzycznej antenie;
11.35 Przypominamy Swingiet J. Za-
bieglińskiego; 11.50 Moto-sprawy;
12.35 Z mikrofonem przez rzeszow-
ską wieś; 14.00 Muzyka instrument.
z oper; 14.25 Rytmy młodych;
15.10 Z polskiej fonoteki; 15.35
Studio muz. instrument.; 16.11
Propozycje do Listy Przebojów;
16.30 Aktualności kulturalne; 16.35
Rep. literacki pt. „Sprawa Agniesz-
ki”; 16.45 Fonoserwis; 17.00 Radio-
kurier; 17.20 Parada polskiej pio-
senki; 18.00 Muzyka i Aktualności;
18.30 Przeboje non-stop; 19.15 Wa-
rszawska Ork. PR i TV; 20.05 Ra-
diowo-TV Szkoła Średnia dla Pra-
cujących — Historia: „Książęcy
testament”; 20.20 Mel. do któ-
rych chętnie wracamy; 21.30 Utwó-
ry S. Moniuszki; 22.20 Zespół „Ha-
gaw”; 22.30 Lądy znane i nieznane
— Indonezja; 22.45 Minirecital
Marii Pachomienko; 23.00 Kores-
pondencja z zagranicy; 23.15 Gra-
nice jazzu.

Wiadomości: 0.01, 1, 2, 3, 4, 5,
6, 8, 9, 10, 12.05, 15, 16, 19, 20, 21,
22, 23.

PROGRAM II: 7.45 Od poloneza
do mazura; 8.35 Mł. 78; 8.45 Muz.
spod strzechy; 9.00 K. M. Weber i
na tematy Webera; 9.40 Dla przed-
szkółki: „Koncert z deszczu”; 10
Czytamy klasyków — o twórczości
J. Londona; 10.30 Konc. ork. de-
tęch; 11 Dla kl. V (jęz. polski):
„Bawimy się w układankę”; 11.35
Postęp w gospodarstwie domo-
wym; 12.05 Czas dobrych gospodar-
dów; 12.25 „Arkusze papieru” —
owoc. J. Brzozy; 12.45 F. Liszt:
Wielka Fantazja na temat opery
„Lunatyk” V. Belliniego; 13 Dla kl. I i II (wycw. muzyczne):
„Na pięciolinii”; 13.20 A. Scarlatti: Sonata a-moll nr 3 na
flet, smyczki i basso continuo;
13.35 Wokół spraw naszego stołu;
13.50 Ważne wieści; 14.10
Wiecej, lepiej, nowocześnie!; 14.25
Tu Radio Moskwa; 14.45 Balety
polskie XX wieku; 15 Program dla
dzieci: 15.40 Studio Słonecznik; 16 Pieśń i tańce
karnawałowe z Peru; 16.10 Infor-
macje, rady, prognozy; 16.30
Mel. z operetek; 16.40 Mag. infor-
macyjny; 16.50 Radioexpress; 17
Amatorskie zespoły przed mikro-
fonem — Szczeciński Chór Kame-
ralny; 17.20 „Jedynki króli” —
rep.; 17.40 200 lat Teatru Wielkie-
go w Moskwie; 18.00 Rep. ekono-
miczny; 19 Studio Młodych. — Z
cyklu: Młode pokolenie Polski
Ludowej; 19.20 „Korony drzew” —
wiersze S. Kaszyńskiego; 19.30
IV Orfeon. Festiwal Muz. Ro-
syjskiej i Radzieckiej w Katowic-
ch; 21.12 J. Haydn: Kwartet
smyczkowy A-dur op. 20; 22.10 Ma-
gazynek rekreac. — 22.30 Mu-
zyka ze starych płyt — Memmich
gra trzy koncerty Bacha; 23.35 Co

Poznańskie

Dzieci skrzywdzone przez los pod opieką TPD

Szczególną uwagę w swojej działalności Towarzystwo Przyjaciół Dzieci poświęca dzieciom specjalnej troski. Opiekę nad nimi przejęło TPD w 1963 roku i od tego też okresu zwiększa się systematycznie pomoc udzielana dzieciom pokrzywdzonym przez los.

W województwie poznańskim działa 5 kół Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski. Najdłuższe istnieje koło przy Zarządzie Województwa TPD w Poznaniu (z siedzibą przy ul. św. Trójcy). Ono też posiada najlepiej wypracowane formy współdziałania z rodzicami dzieci głęboko upośledzonych. Pozostałe koła działają przy Szkołach Podstawowych nr 103 i 104 w Poznaniu oraz przy Szkole Specjalnej w Bogdanowie (gm. Oborniki) i w Gnieźnie. Od dwóch lat Towarzystwo przejęło też patronat nad placówkami i zakładami kształcenia specjalnego dla dzieci z różnymi wadami, m. in. słuchu, wzroku i chor-
nych przewlekłymi.

W Poznaniu i województwie rozmaitymi formami nauczania objętych jest około 5320 dzieci i młodzieży z mniejszymi i większymi zaburzeniami (w tej liczbie prawie 1000 cierpi na choroby przewlekłe). Aktywności TPD dokładają wie-
lu starań, aby nawet głęboko upośledzona młodzież mogła znaleźć zatrudnienie. Tylko jedno koło PDST — przy Zarządzie Województwa TPD — skierowało już przeszło 80 osób do zakładów pracy chronionej. Obecnie koło to opiekuje się około 600 dziećmi i

młodzieżą upośledzoną. Między innymi prowadzi dla nich zespoły przygotowawcze do pracy, organizuje zajęcia gimnastyczne i pływania. Nadto do stałych form opieki nad tymi dziećmi należą wycieczki, wieczorki i inne tego rodzaju zajęcia.

Sprzymierzeńcami kół PDST są przede wszystkim rodzice, a także władze oświatowe i służby zdrowia. Nie można jednak pominąć społecznego zaangażowania aktywistów TPD. Z ich inicjatywy stale powiększa się grono sojuszników, co ma wpływ na prawidłowe kształtowanie atmosfery zrozumienia i życzliwości dla skrzywdzonych przez los.

Problemy dzieci specjalnej troski w ogólnej działalności TPD omawiane były ostatnio na posiedzeniu plenarnym Zarządu Województwa TPD w Poznaniu. Przeanalizowano też wnioski z zadania kół towarzyszącego na okres najbliższy, a dotyczące głównie niesienia dalszej pomocy tym dzieciom. (a)

Artyści z NRD w Poznańskim

Przez dwa dni przebywał w województwie poznańskim zespół artystów z Cottbus (NRD), zaproszony przez Regionalny Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Szamotulskiej, z którym od dawna utrzymuje przyjaźnielskie kontakty. 45-osobowa grupa (zespół taneczny, chór i akrobaci) dała właśnie w grodzie Halskiej udany koncert, zyskując duże uznanie widzów. Artyści zza Odry wy-
stąpili również w siedzibie sąsiedniej gminy — Dusznikach, zbierając i tam sporo pochwał za atrakcyjny i urozmaicony program. Nadto spotkali się z członkami szamotulskiego zespołu, wymieniając doświadczenia i dyskutując o problemach swej działalności. W przyszłym roku przewiduje się kolejny wyjazd szamotulan na występy do NRD. (bop)

WYGAŚ ZBĘDNA ZARÓWKĘ

Szczęty energetyczny
przypada na godzinę
od 7.30 do 12
i od 16 do 20.30.

słychać w świecie; 23.40 Dzieje
motetu (aud. IV).

Wiadomości: 4.30, 5.30, 6.30, 7.30,
8.30, 11.30, 13.30, 18.30, 21.30, 23.30.

PROGRAM III: 8.05 Kiermasz
piłk. wytwórni Amiga; 8.30 Co
koło lubi; 9 „Widmo” — pow.;
9.10 Złote przeboje E. Claptona;
9.30 Nasz rok 76; 9.45 Konc. na
instrumenty dęte; 10.35 Ballady
na głosy i instrumenty; 11 „Błę-
kitny brylant księżnej Morcar” —
słuch.; 11.30 J. Farrell — saksofo-
nista poszukiwany; 12.25 Za kie-
rownicą; 13 Powtórka z rozrywki
muz.; 13.50 „Spotkanie z Ramą” —
pow.; 14 Divertimento, kasa-
cje i serenady Mozarta; 15.10
„Jak wysoko księżyc” — śpiewa
G. Gayer; 15.30 Olsztyński Mer-
kuriusz Kulturalny — mag.; 15.50
Gra Modern Jazz Quartet; 16 Roz-
zrywujemy piosenki; 16.20 Pod-
egidą Polskiego Stowarzyszenia
Jazzowego; 16.45 Nasz rok 76; 17.05
Muz. poczta UKF; 17.40 Piosar-
ki miesiąca — T. Nowak; 18 Muzyka
brania; 18.30 Polityka dla wszy-
stkich; 18.45 Przeboje 40-latków;
19 „Droga przez mekko” — pow.;
19.35 „Trzyczci” — opera P.
Czajkowskiego; 19.50 „Widmo” —
pow. G. Simenona; 20 Interradio
— magazyn aktualn. muz.; 20.50
Życie rodzinne; 21.20 Zespół Chi-
cago po raz dziesiąty; 22.08 Śpie-
wa Rod Stewart; 22.15 Trzy kwa-
dranse jazzu — dyskografia; 23
„Antyświat” — poezja A. Woz-
niesińskiego; 23.05 Koncert tylko
dla melomanów; 23.50 Śpiewają
Alibabki.

Wiadomości: 5, 6, 7, 8, 10.30, 12.05,
15, 17, 19.30, 22.

PROGRAM IV: 6.45 Radio-
express; 7.45 Muzyczny tydzień
Poznania; 7.55 Nowości Wyśawn.
Pozn.; 11 Dla szkół średnich (wy-

Piłskie

Zacząć od przedszkola

Sale są przestronne, podobnie jak szatnie i łazienki wyłożone niebieskimi kafelkami. Leżaki składa się w osobnym pomieszczeniu. Po myślanie o miejscu na każdy drobny sprzęt do zabaw. Przedszkole lśni nowymi tykami.

Mimo rzucającej się w oczy świeżości ścian i sprzętów jest całkowicie zagospodarowane. A jeszcze w lutym tego roku nie było nawet fundamentów. Były tylko długie listy dzieci nie przyjętych do przedszkola z powodu braku miejsc. Typowa sytuacja znana z innych miast. Nietypowo rozwiązana. W planach inwestycyjnych przewidziano w Chodzieży budowę przedszkola, lecz na ich realizację należało czekać.

Dzisiaj nie bardzo wiadomo, kto pierwszy rzucił myśl, aby przy ul. Malachowskiego wybudować przedszkole w czynnie społecznym, zasilając inicjatywę kwotami z zakładowych funduszy społecznych. Najwięcej chodziejski zakład — „Porcelany”, zapewnia opiekę dzieciom swoich pracowników (ma dwa własne przedszkola). Owszem, nie odmówił pomocy, lecz generalnym wykonawcą został Kombinat Budownictwa

Komunalnego w Chodzieży, współwłaścicielami — szeregi innych zakładów.

Dyrektorka „przedszkola w budowie” nie bardzo wierzyła wówczas, że we wrześniu rozpocznie pracę w nowej placówce. W marcu przystąpiło dopiero do prac ziemnych. Tempo wprawdzie było wyjątkowe i w lipcu — na 90 dni przed terminem — przedszkole było gotowe. Oficjalnie przekazano je na Święto Odrodzenia Polski.

Od momentu rozpoczęcia budowy było wiadomo, że nie będzie to przedszkole międzyzakładowe, a miejskie. Na szczęście, robotnicy chodziejskich fabryk nie dzielą dzieci na „nasze” i inne. Trzeba się o wszystkim. Gdy trzeba było przedszkole uporządkować po budowie, to wychowawcy i pracownicy porcelany — zastawę stołową, a sanatorium — reprodukcje. Budowa przedszkola stała się wspólną sprawą całego miasta. Od lipcowego święta upłynęło już sporo dni, a zainteresowanie przedszkolem nie słabnie. Gdy coś się popsuje, wystarczą telefon do któregoś z zakładów, a ten pospieszy swojemu przedszkolu z pomocą.

W grudniu bieżącego roku, lub w styczniu przyszłego, wypelni się gwarem dziecięcych głosów przedszkole w Jastrowiu. Powstaje ono w podobny sposób jak chodziejskie — pracą społeczną rodziców. Władzom oświatowym pozostanie tylko wyposażenie sal w meble i zabawki oraz sporządzenie listy dzieci, które będą chodziły do nowego przedszkola. I w tym przedszkolu miejscami będą dysponowały władze oświatowe, a nie zakłady pracy.

W przeciągu półtora roku liczba miejsc w przedszkolach znacznie wzrosła. W przyszłym roku szkolnym z wszystkich form opieki przedszkolnej korzystać będzie blisko 100 procent 6-latków oraz prawie 50 procent dzieci w wieku od 3

do 6 lat. W Pile w ostatnim roku powstały dwa nowe przedszkola. Na wsiach zorganizowano je w 12 dawnych pomieszczeniach szkolnych. Nowoczesne, doskonale wyposażone przedszkola powstają z inicjatywą PGR-ów. Jak twierdzi kurator — Zdzisław Witkowski, PGR-y są partnerami wykazującymi pełne zrozumienie dla spraw oświaty. 22 procent przedszkoli w województwie piłskim, to właśnie przedszkola PGR. Korzystają z nich na równi dzieci pracowników oraz indywidualnych rolników.

Gdy chodzi o budowę przedszkoli, pomoc przy inwestycjach szkolnych oraz dowóz dzieci do szkół — PGR-y chętnie świadczą na ten cel i, podobnie jak chodziejscy robotnicy, nie uzurpują sobie prawa własności do placówek wznoszonych za własne pieniądze.

Wzrost liczby miejsc w przedszkolach nie zaspokaja potrzeb. W najbliższym czasie planuje się budowę 12 nowych placówek. Abmicią piłskich władz oświatowych jest zapewnienie każdemu dziecku pełnej opieki przedszkolnej. Szuka się sposobów, aby ogniska przedszkolne zastąpić przedszkolami. Już teraz zakłada się, że w miarę potrzeb będą one wydłużały swój dzień pracy do 7 a nawet 9 godzin. Trudno bowiem mówić o realizacji nowego programu, który będzie powszechnie realizowany w roku szkolnym 1977/78, gdy dzieci przebywają w przedszkolu bądź ognisku przedszkolnym 18 godzin w tygodniu.

Wiadomo, że powodzenie dydaktyczne i wychowawcze przyszłej szkoły 10-letniej w dużej mierze uzależnione jest od właściwej pojeździej opieki przed szkolnej. Według nowych programów skrócenie o rok nauczania początkowego możliwe jest dzięki przygotowaniu do nauki w przedszkolu. Tam jest miejsce i czas na wyrównywanie dysproporcji środowiskowych między dziećmi. W dziesięciu przedszkolach realizuje się nowy program. Kadre kształcą się w Studiach Wychowania Przedszkolnego w Trzciance i w Wałcu.

BARBARA
GRZEGORZEWSKA

ZEWSZĄD O WSZYSTKIM

O KRAJU PRZYJACIÓŁ

KRZEMIENIEWO. Wiejski Ośrodek Socjalno-Kulturalny w gminie Krzemieniewo (woj. leszczyński) zorganizował konkurs piosenek rosyjskiej i radzieckiej. Do udziału w nim zgłosili się uczniowie szkół podstawowych w Pawłowicach, Bełecinie i Krzemieniewie oraz młodzieżowy zespół muzyczny w Pawłowicach pod kierunkiem Stanisława Kochańskiego. Piosenki wykonywane były w językach polskim i rosyjskim. Najlepszą ich interpretacją okazała się Jolanta Zuzanka z Krzemieniewa przed Małgorzatą Ślęzak z Pawłowic. (zd)

ŻYWA LEKCJA HISTORII

GRODZISK. Co roku w listopadzie, w Szkole Podstawowej w Kobylnikach w tej gminie woj. poznańskiego, urządzane jest spotkanie jej uczniów z przeszłością. W izbie pamięci narodowej podejmują oni weteranów walk o polskość z okolicy, którzy wspominają lata walk i dzielą się wrażeniami z przeżytych szlaków bojowych. Takie spotkanie odbyło się tam przed kilku dniami i — podobnie jak poprzednie — było dla młodzieży udaną lekcją historii. (bop)

„GŁOS WIELKOPOLSKI”, przedstawiciele w województwach:

KALISZ: Bogdan Pardus, ul. Kazimierzowska 4, tel. 36-89.

KONIN: Wojciech Piłowski, ul. Tuwima 1, tel. 247-63.

LESZNO: Tomasz Talareczny, ul. Słowiańska 38, tel. 28-25.

PILA: Zygmunt Narkiewicz, pl. Słazica 1, tel. 29-12.

Pomoże oszczędzać

Poprawią się warunki pracy, poszerzy zakres świadczonych usług z chwilą oddania do użytku nowego budynku (nastąpi to już w przyszłym miesiącu) Banku Spółdzielczego przy ul. Poznańskiej w Opalenicy (woj. poznańskie). Dotychczas załoga pracowała w jednym pomieszczeniu, z trudnym wywiązywaniem się z nałożonych obowiązków. Nowa siedziba zapewni nie tylko właściwe warunki pracy, ale nadto zagwarantuje urządzenie socjalne, ze stołówek i sal rekreacyjnych. Poszerzy się zakres świadczonych usług dla rolników i zakładów pracy. Na zdjęciu: nowy budynek opalenickiego banku na krótko przed jego otwarciem. (za)
Fot. — H. Kamza

W Kaliszu

Krajowe spotkanie nowatorów budownictwa wiejskiego

W najbliższą niedzielę i poniedziałek odbędzie się w Kaliszu krajowa narada młodziżowego aktywizmu budownictwa wiejskiego. Głównym tematem plenarnych obrad będzie udział ZSMP w realizacji programu budownictwa wiejskiego. Omówione zostaną również inicjatywy młodzieży, m. in. udział młodych w budowie

drog oraz w rozbudowie Czarolasu. Ta miejscowość w woj. radomskim, budowana w sposób modelowy pod kierunkiem Krakowskiej Akademii Rolniczej, powstaje przy dużym współudziale młodzieży z całego kraju.

Podczas pierwszego dnia na rady, około 150 jej uczestników zwiedzi przodujące gospodarstwa młodych rolników, którzy są laureatami krajowego konkursu pod hasłem „Dom moich marzeń”. Na terenie Kaliskiego I miejsczej zajął w tym konkursie na budynku mieszkalny przewodniczący czołowego w kraju zespołu młodych rolników — Ta deusz Sobczak z Biskupic Oibocnych. W kategorii budynków inwentarskich najwyższą ocenę natomiast otrzymał Czesław Biegański z Jaskółek w gminie Raszków.

Obrady drugiego dnia poprzedzi dekoracja sztandaru Zespołu Szkół Rolniczych w Marszewie koło Kalisza, które mu przyznano złotą odznaką im. Janka Krasickiego za całokształt pracy i osiągnięcia w dotychczasowej, 14-letniej działalności. (par)

TELEWIZJA

PROGRAM I: 6 — TTR — Uprawa roślin i 1.34 „Biologia i wy-
magania uprawowe roślin strączkowych”; 6.30 — TTR — Mecha-
nizacja rolnictwa — 1.23 — „Me-
chanizacja zbioru zielonych zia-
siano”; 11.05 — Dla najmłodszych

— kl. 2 „Zrobimy to sami” (kol.);
12 — Geografia dla kl. VII — „Ju-
gosławia”; 12.45 — R-TV Szkoła
Średnia: Matematyka — 1.10
„Funkcja liniowa”; 13.25 — R-TV
Szkoła Średnia: Biologia — 1.8
„Korzeń i łodyga”; 15.40 — NURT
— Pedagogika — „Wychowanie
przez turystykę”. Wykład doc. dr.
Krzysztofa Przeciwińskiego; 16.20 —
TV Informator Wydawniczy; 16.30
— Dziennik (kol.); 16.40 — „Obiek-
tyw”; 17 — „Poręba na Telefora”;
17.30 — „Eureka” (kol.); 18.10 —
Tajemnica mózgu — odc. pt. „Kor-
pola dżungla” — film dok.
prod. franc.-RFN (kol.); 19 — Do-
branoc dla najmłodszych i pro-
gram dla młodzieży; 19.30 — Wie-
czór z dziennikiem (kol.); 20.40 —
W Starym Kinie — „Komicy nie-
mego ekranu”; 21.05 — Z cyklu:
„Młodość niejedno ma imię”; „Mi-
łość szesnastolatki” — film fab.
prod. NRD (kol.); 22.30 — Dzien-
nik (kol.); 22.45 — „XYZ” — cz. 2;

PROGRAM 2: 16.05 — „Pegaz”;
DZIEŃ TELEWIZJI AUSTRIAC-
KIEJ 16.50 — Zapowiedź progra-
mu i ogłoszenie konkursu; 17 —
„Tajemnice lodowych szczytów”
— rep. filmowy; 17.30 — Powtó-
rzenie konkursu; 17.35 — Bajka
o pięknym księżu, który lubił
pierniki; 17.55 — „Śladami Schu-
berta”; 18.25 — „Mistrz i jego
słowa” — żart filmowy; 18.40 —
„Teleskop”; 19 — Dobranoc dla
najmłodszych i program dla mło-
dzieży; 19.30 — Wieczór z dzien-
nikiem (kol.); 20.50 — „Nie bę-
dziesz prorokiem” — film publi-
cystyczny; 21.15 — Wiedeński ka-
baret; 21.45 — Film fab.; 23.15 —
Język rosyjski — lekcja 8 (kurs
podstawowy — kol.); 23.45 —
NURT — Nauki polityczne —
„Pod przewodnictwem partii”.
Wykład prof. dr. Henryka Szcze-
góły.